THEMA AVOND 19 OKTOBER 2018 “De POLEN van DRIEL”

STRAIGHT TO THE HELL

by Piotr Górka

21 September 1944, late afternoon. Fields east of Driel, Holland.
1st Polish Independent Parachute Brigade jumping during Market Garden operation.

L/E 560 Limited Edition signed & numbered prints

VVAM-Thema-avond 19 oktober 2018: De Polen van Driel

PROGRAMMA THEMA AVOND 19 OKTOBER 2018 “De POLEN van DRIEL”

Inleiding (15 minuten)

Het plan Market Garden.
Samenstelling van de 1st (Polish) Independent Parachute Brigade.
De rol van de brigade in dit plan.

Het ontstaan van de brigade (20 minuten)

Hoe kwamen de Polen in Engeland terecht?
Verblijf in Engeland.
De totstandkoming van een inzetbare eenheid.
Het leiderschap van Stanislaw Sosabowski.
De voorbereiding vanaf juni tot de inzet in september.
De besluitvorming n.a.v. de opdracht van 1st Allied Airborne Corps.

De uitvoering van operatie Market Garden (20 minuten)

De inzet van de Poolse zware middelen ten noorden van de Rijn.
Het uitstel van de luchtlanding op 19 sept en de inzet op 21 sept.
De Duitse reactie.

De Poolse operaties in Driel (20 minuten)

De besluitvorming als gevolg van de gewijzigde omstandigheden.
De pogingen om de Rijn over te steken.
De link-up met XXX Corps.
De Valburg-conferentie.
De betekenis van de Poolse acties in de perimeter ten noorden van de Rijn.

Pauze (15 minuten)

Vragen en discussie (30 minuten)

DE POLEN VAN DRIEL
POLES APART
A DEBT OF DISHONOUR
FREEDY SERVED
OPERATION MARKET GARDEN PARATROOPERS vol. 1
GARDEN PAPERS vol. 2
GARDEN PAPERS vol. 3

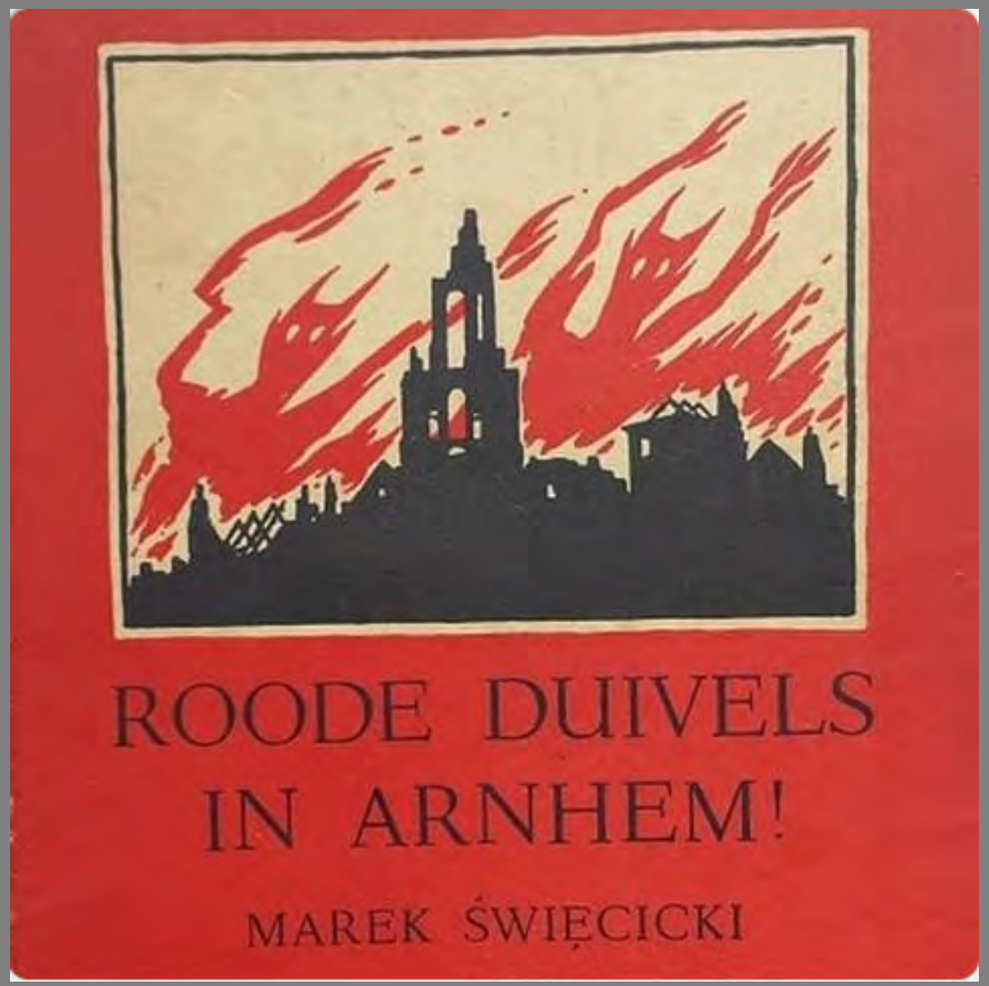

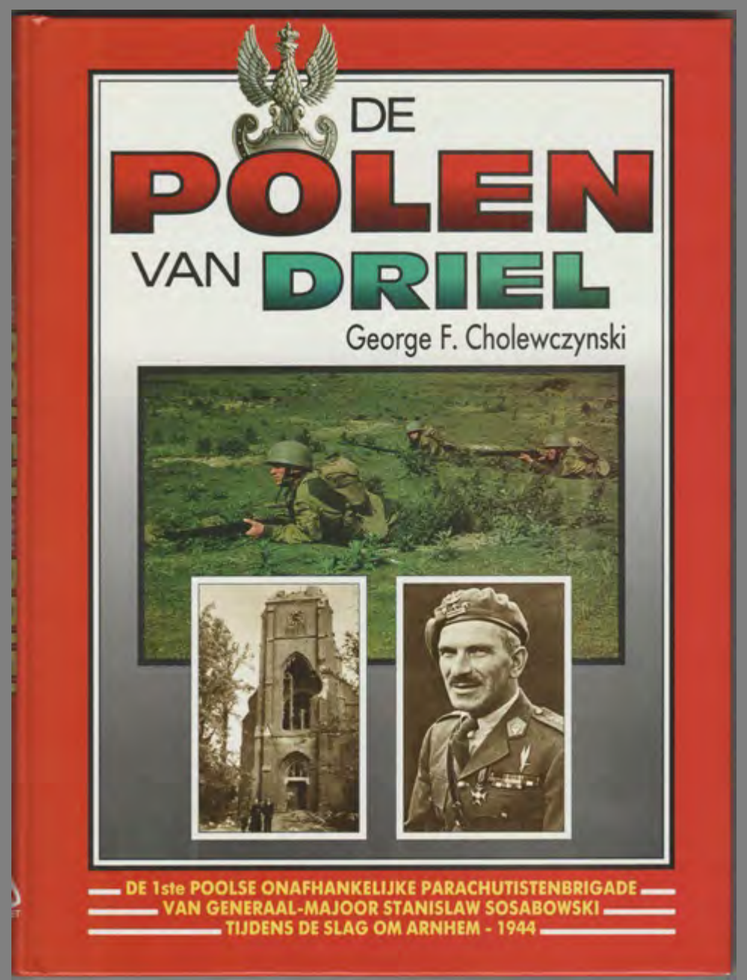

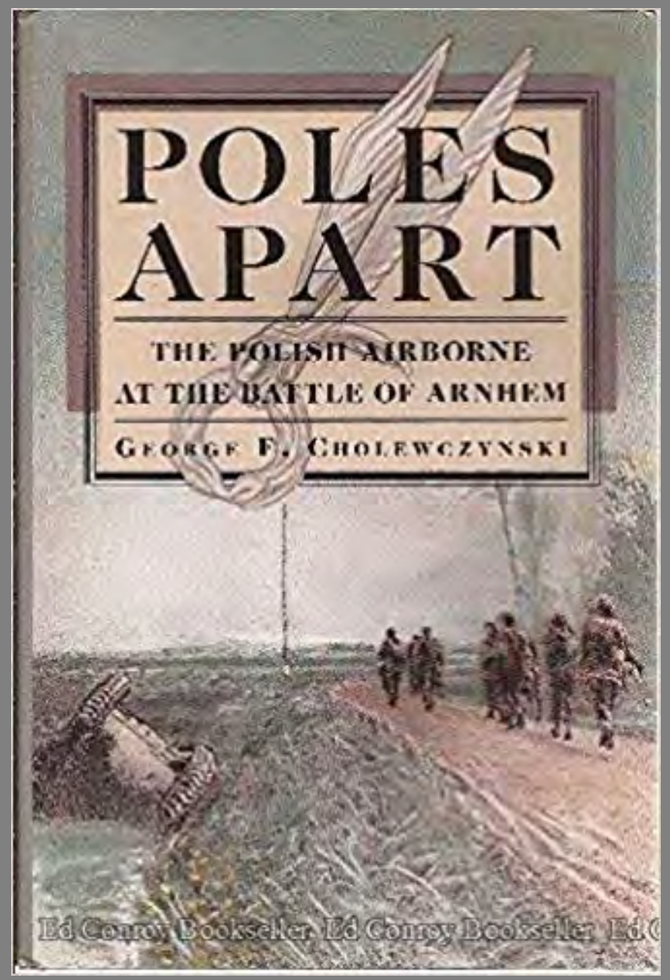

Marek Święcicki – korespondent

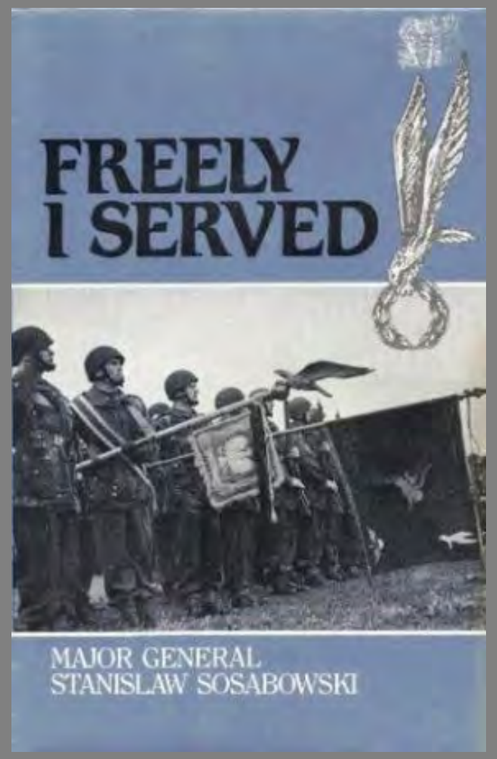

PLAN MARKET GARDEN

ROL
1ST INDEPENDENT POLISH PARACHUTE BRIGADE

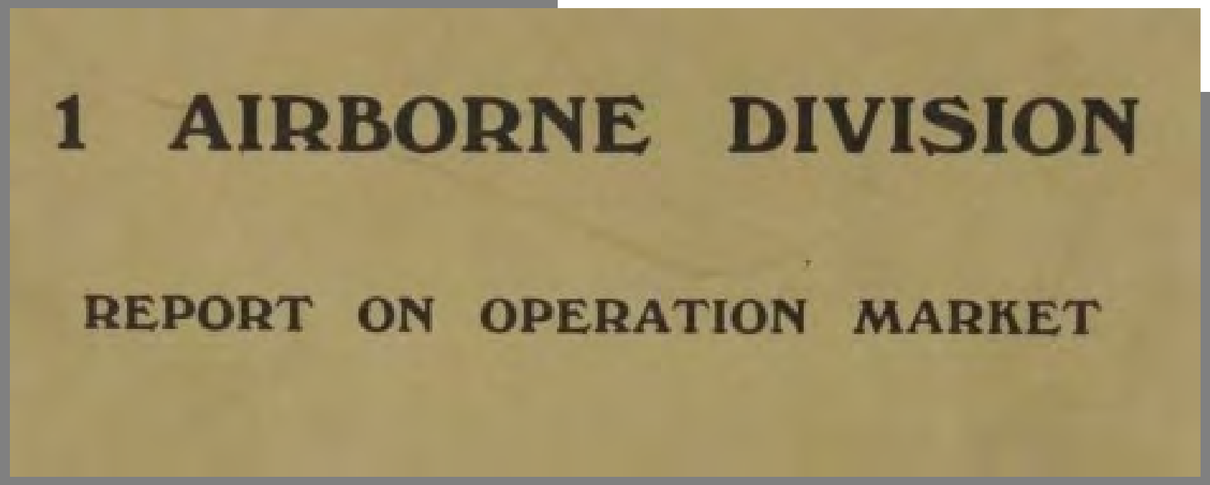

The Arnhem Plan: Ultimate Defensive Positions

INITIAL BDE GP TASK
12 SEP 1944

0 1 2 miles
2 3km

N

DZ-Y
4th Para Bgd
- Monday 18th

LZ-S
1st Airlanding Bgd
- Sunday 17th
- Monday 18th

LZ-L
Polish Bgd
- Tuesday 19th

DZ-X
1st Para Bdg
- Sunday 17th

LZ-Z
Divisional Units
- Sunday 17th
- Monday 18th

Wolfheze

Supply Dropping Point

4th Para Brigade

1st Airlanding Brigade

Div. HQ

Arnhem

KAZIMIERZ

Heelsum

Oosterbeek

Renkum

Heveadorp

Pontoon

REDUTA

Polish Brigade

Road Bridge

2

1st Para Brigade

1

Ph 2

Rail Bridge

MARS

Driel

Elden

DZ-K
Polish Bgd
- Tuesday 19th

3

Malburgse pontveer

Saltby: 20 sep Change of Plan D/Z K

CHANGE OF BDE GP TASK
WED 20 SEP 1944

DZ-Y

LZ-S

LZ-L

WOLFHEZE

SDP-V

DZ-X
+
LZ-Z

ARNHEM

RENKUM

HEELSUM

OOSTERBEEK

HEVEADORP

HETEREN

DRIEL

DZ
Polish Brigade

0 1 2 3 KM

TERREIN-ORIENTATIE

1 Barkston Heath - C-47s (1st lift only)
2 Saltby - C-47s (1st & 2nd lifts)
3 Spanhoe - C-47s (2nd & 3rd lifts)
4 Harwell - Stirlings
5 Broadwell - Dakotas
6 Fairford - Dakotas
7 Down Ampney - Dakotas
8 Blakehill Farm - Dakotas
9 Keevil - Sterlings
10 Tarrant Rushton - Halifaxes
11 Manston - Albemarles
··· 101st Airborne Route

Stamford

Parachute Aircraft

Tug & Glider group

March

Aldeburgh

Oxford

Harfield

Amsterdam

HOLLAND

Rotterdam

Arnhem

Nijmegen

Schouwen

Eindhoven

XXX Corps Proposed Advance (Operation "Garden")

Front line 15th Sept 1944

Ostend

Dunkirk

Calais

Brussels

BELGIUM

Dieppe

FRANCE

History of MANSTON AIRFIELD

datum	DZ/LZ	VLIEGVELD	EENHEID
Zo 17	DZ X		LT Pronobis (vbd off)
Ma 18	LZ Z	Manston	10 Horsas (Mareck Swiecicki-correspondent, kap Zwolanski vbd off, lt Mackowiac, art off) zware materiaal Genie, 3e batterij anti tank (5x 6pdr)
Di 19	LZ L	Tarrant Rushton	20 Horsas: 1e en 2e batterij anti tank (2x 5x 6pdr), 1 Bat jeeps
		Keevil	15 Horsas: 2 en 3 Bat jeeps, vbd, med, transport (Res Ammo)
Do 21	DZ K (17.15)	Saltby Spanhoe	54 Dakotas: Brigade HK, 2e en deel 3e Bataljon 60 Dakotas: 1e en deel 3e Bataljon Totaal 114 Dakotas (73 dropten, 41 dropten niet) (+/- 1000 paras)
Za 23	DZ Oboe Overasselt (16.47)	Spanhoe	41 Dakotas: 1e (287) en deel 3e Bataljon (159),ea (560 paras)

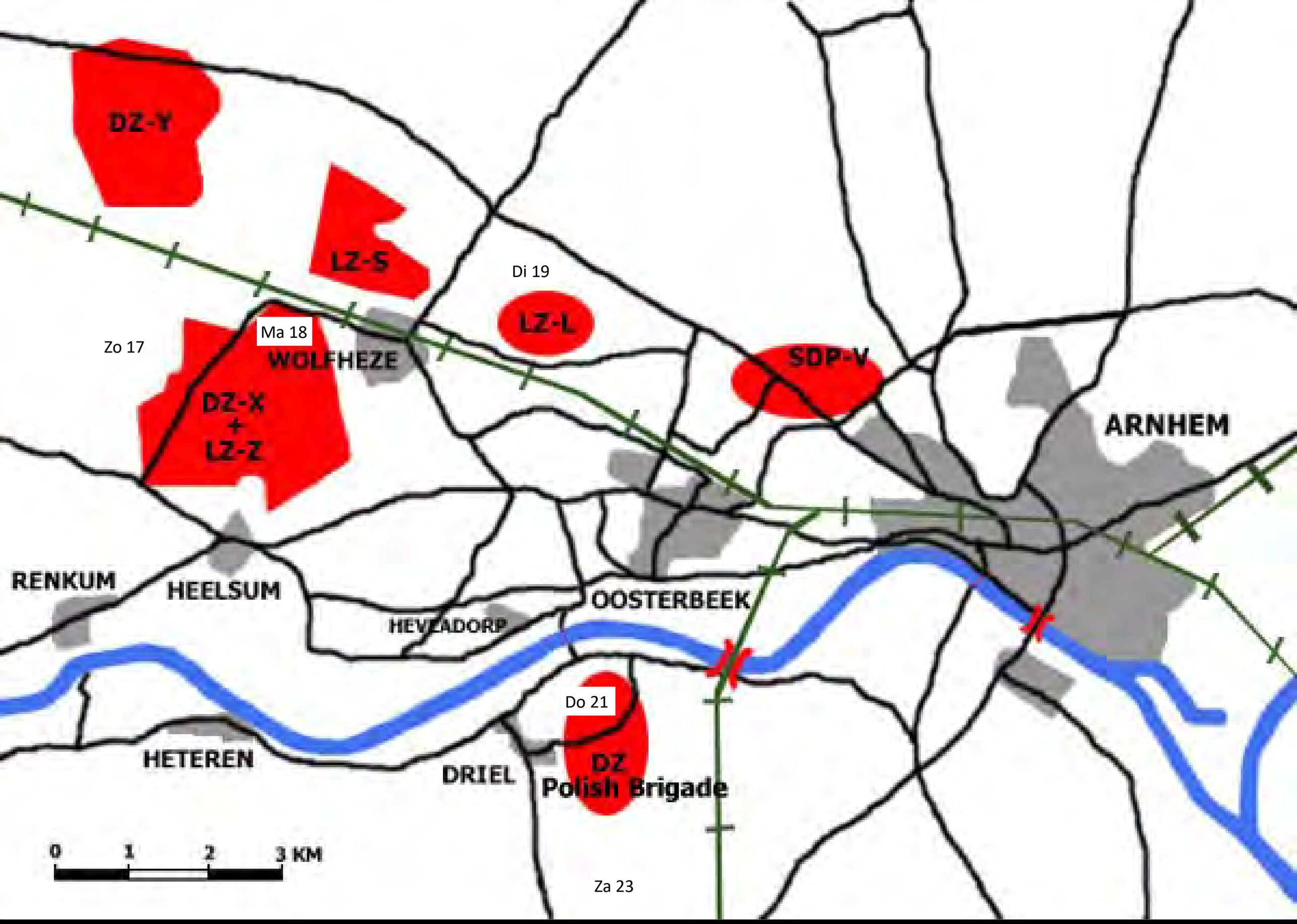
DZ-Y
LZ-S
Di 19
LZ-L
Ma 18
Zo 17
WOLFHEZE
SDP-V
DZ-X
+
LZ-Z
ARNHEM
RENKUM
HEELSUM
OOSTERBEEK
HEVEADORP
Do 21
HETEREN
DRIEL
DZ
Polish Brigade
0 1 2 3 KM
Za 23

Landing Zone 'S' - 1 Airlanding Bde

Brigadier 'Pip' Hicks (49)
CO 1 Airlanding Bde

1st Lift 13:00 uur
Van de 153 Tug/Glider combinaties
landen er 134 op LZ 'S'.

10 Horsas (Mareck Swiecicki-correspondent, kap Zwolanski vbd off, lt Mackowiac, art off) zware materiaal Genie, 3e batterij anti tank (5x 6pdr)

Ref. Map 1 : 25,000 Sheet 3886 N.W.

20 Horsas: 1e en 2e batterij anti tank (2x 5x 6pdr), 1 Bat jeeps

15 Horsas: 2 en 3 Bat jeeps, vbd, med, transport (Res Ammo)

DRIEL IN SEPTEMBE
DRIEL WE WRZESN
DRIEL IN SEPTEM
ZONDAG 17 SEPTEMBER
DINSDAG 19 SEPTEMBER
DONDERDAG 21 SEPTEMBER
VRIJDAG 22 SEPTEMBER
ZATERDAG 23 SEPTEMBER

122 'Drop zone K', het geprojecteerde Poolse landingsterrein bij Driel. Het gelukte de Amerikaanse vliegers – die met onvolprezen moed en volharding hun veelal moeilijke, gevaarlijke taak ten uitvoer brachten – de ruim 950 parachutisten bijzonder nauwkeurig boven het gestelde doel te brengen.

1 – Rendezvous 1ste Bataljon.
2 – Rendezvous 2de Bataljon, het hoofdkwartier en de speciale eenheden.
3 – Rendezvous 3de Bataljon.
4 – Commandopost van generaal-majoor Sosabowski in de nacht van 21-22 september 1944.

De gestippelde lijn geeft de opmarsroutes naar het veer aan.

(Detail van een Amerikaanse stafkaart uit 1943.)

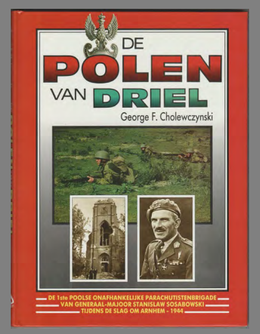

54 Dakotas: Brigade HK, 2e en deel 3e Bataljon
60 Dakotas: 1e en deel 3e Bataljon
Totaal 114 Dakotas (73 dropten, 41 dropten niet)
(+/- 1000 paras)

146 Poolse posities op de ochtend van 22 september 1944.

A – troepen van hoofdkwartier, verbindings- en bevoorradingscompagnie
B – anti-tankeenheden
C – 8ste en 9de Compagnie (in reserve)
D – 6de Compagnie
E – Geniecompagnie
F – peloton Tice (7de Comp.)
G – 5de Compagnie
H – 4de Compagnie (pelotons op de westelijke flank verspreid tot aan de Drielse dijk
I – peloton Urbanski (7de Comp.)

1 – herv. kerk
2 – r.-k. kerk
3 – parochiehuis
4 – r.-k. jongensschool
5 – hoofdkwartier Sosabowski
6 – boerderij 'De Baarskamp'
7 – conservenfabriek Baltussen
8 – T-kruising met mijnenversperring

HQ Sosabowski

Molenstraat 12

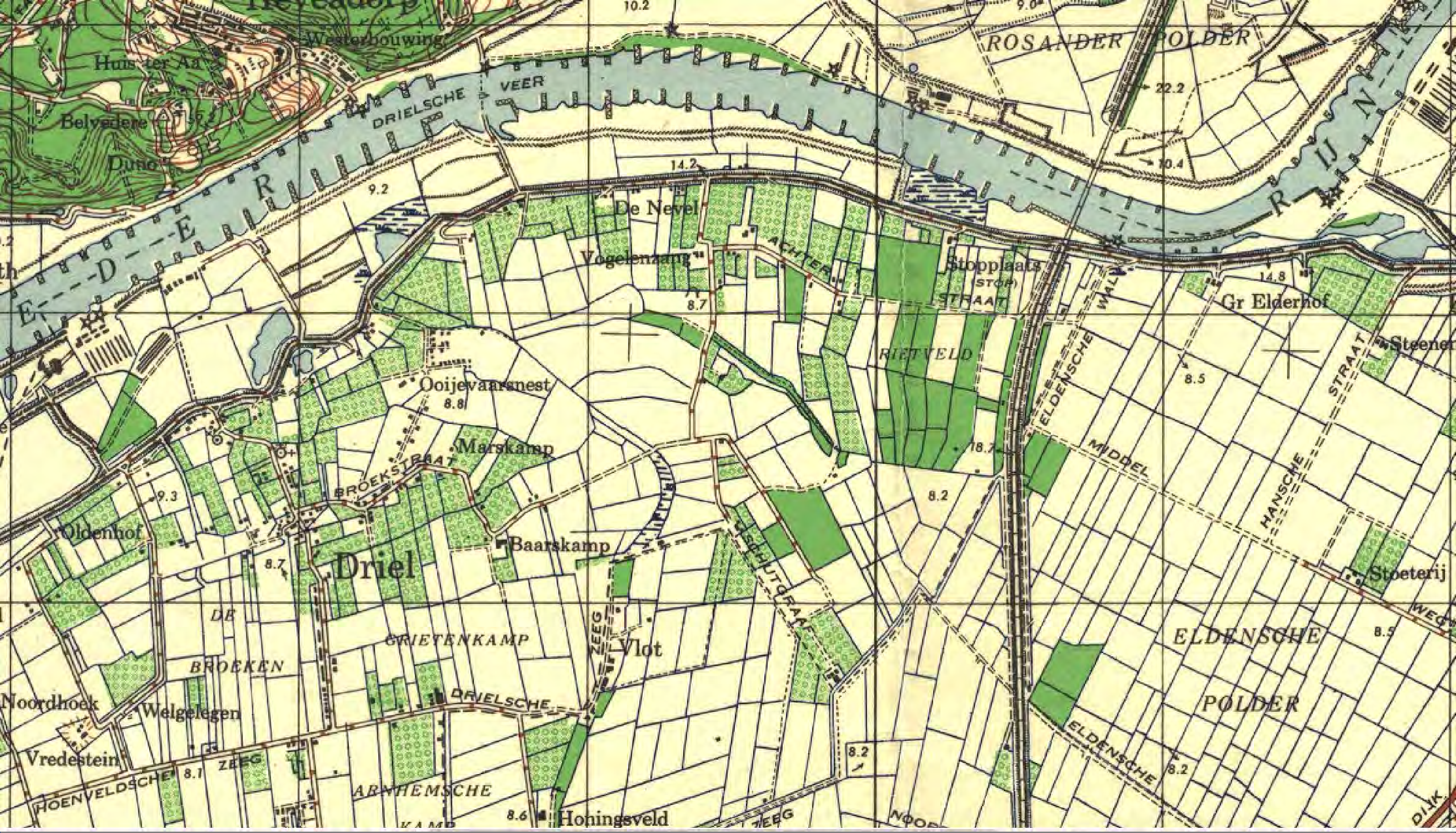
Westerbouwing
Huis ter Aa
Belvedere
Duno
DRIELSCHE VEER
ROSANDER POLDER
De Nevel
Vogelenzang
ACHTER
Stopplaats
(STOP)
STRAAT
Gr Elderhof
Steenen
RIETVELD
ELDENSCHE
WAL
Ooijevaarsnest
Marskamp
BROEKSTRAAT
MIDDEL
HANSCHE
STRAAT
Oldenhof
Baarskamp
Driel
DE
BROEKEN
GRIETENKAMP
ZEEG
Vlot
DRIELSCHE
Noordhoek
Welgelegen
Vredestein
HOENVELDSCHE
ZEEG
ARNHEMSCHE
KAMP
Honingsveld
ZEEG
NOORD
Stoeterij
WEG
ELDENSCHE
POLDER
ELDENSCHE
DIJK

VR 22/23 sep 52 man
ZA 23/24 sep 200 man

CP

RV1

RV2

RV3

DO 21 sep 17:15

Lt Urbanski

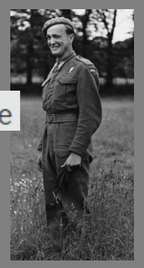

Richard Tice

Tijdreis

over 200 jaar topografie

6, Gn

VR 22 sep
10:00

CP

VR 22 sep
09:00

5

4

VR 22 sep
10:00

VR 22 sep
14:00

"2 pounder gun", was a 40 mm

KG Brinkman, AA 10 SS PzDiv

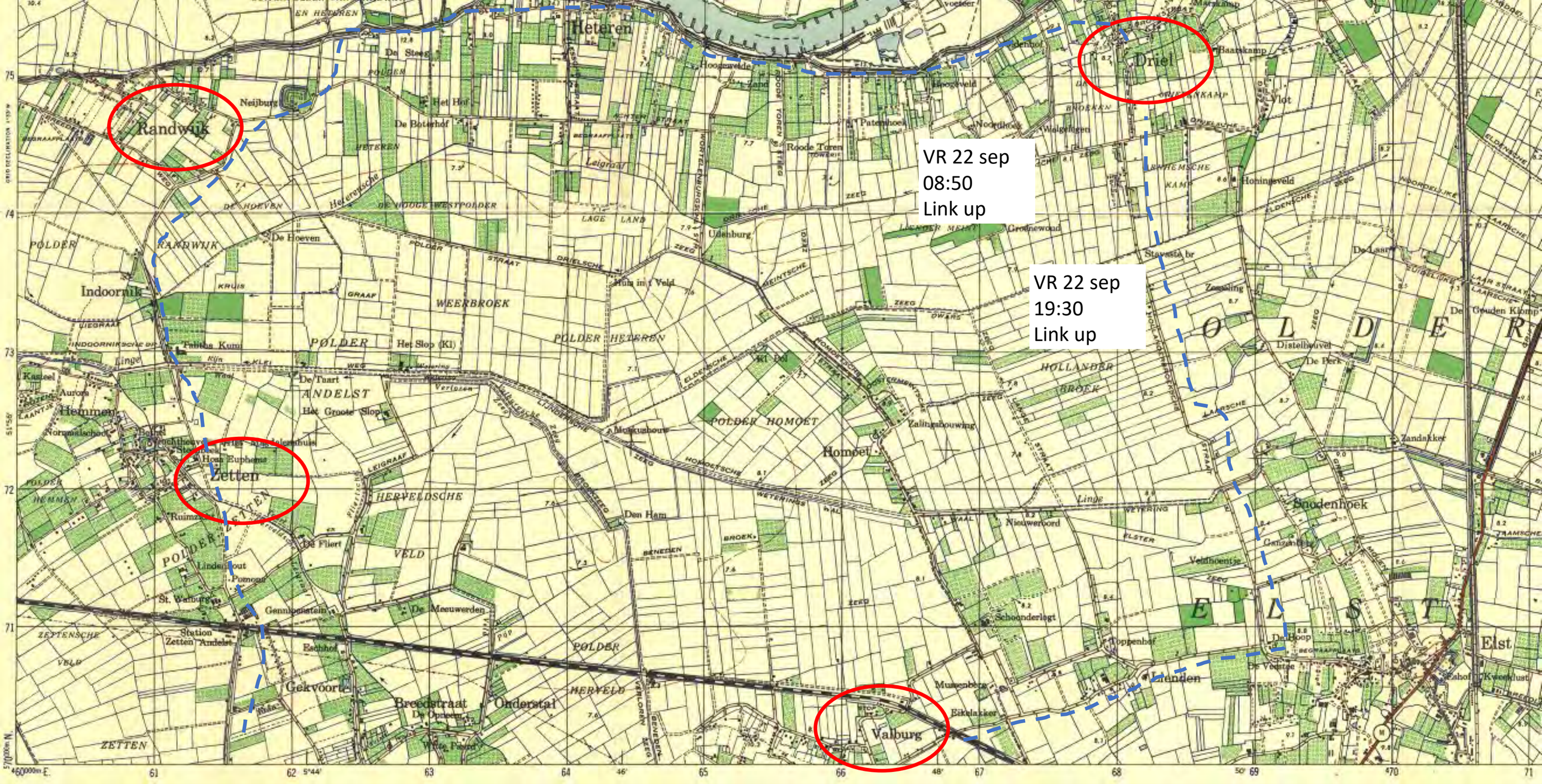

No 5 Troop capt Lord Wrottesley

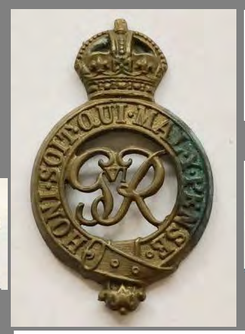

No 2 Troop lt Arthur Young

5th Bn DCLI

4/7 Dragoon Guards (14x Sherman)

Benedendorpsweg ter hoogte van Dennenoord met rechts de ingang naar de Hemelseberg en Villa Transvalia

Villa Transvalia bij de ingang naar de Hemelseberg

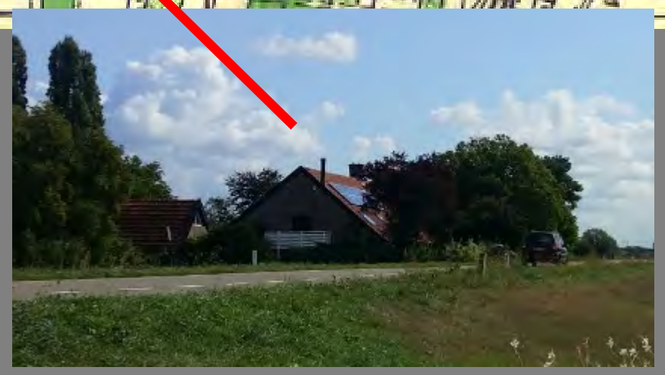

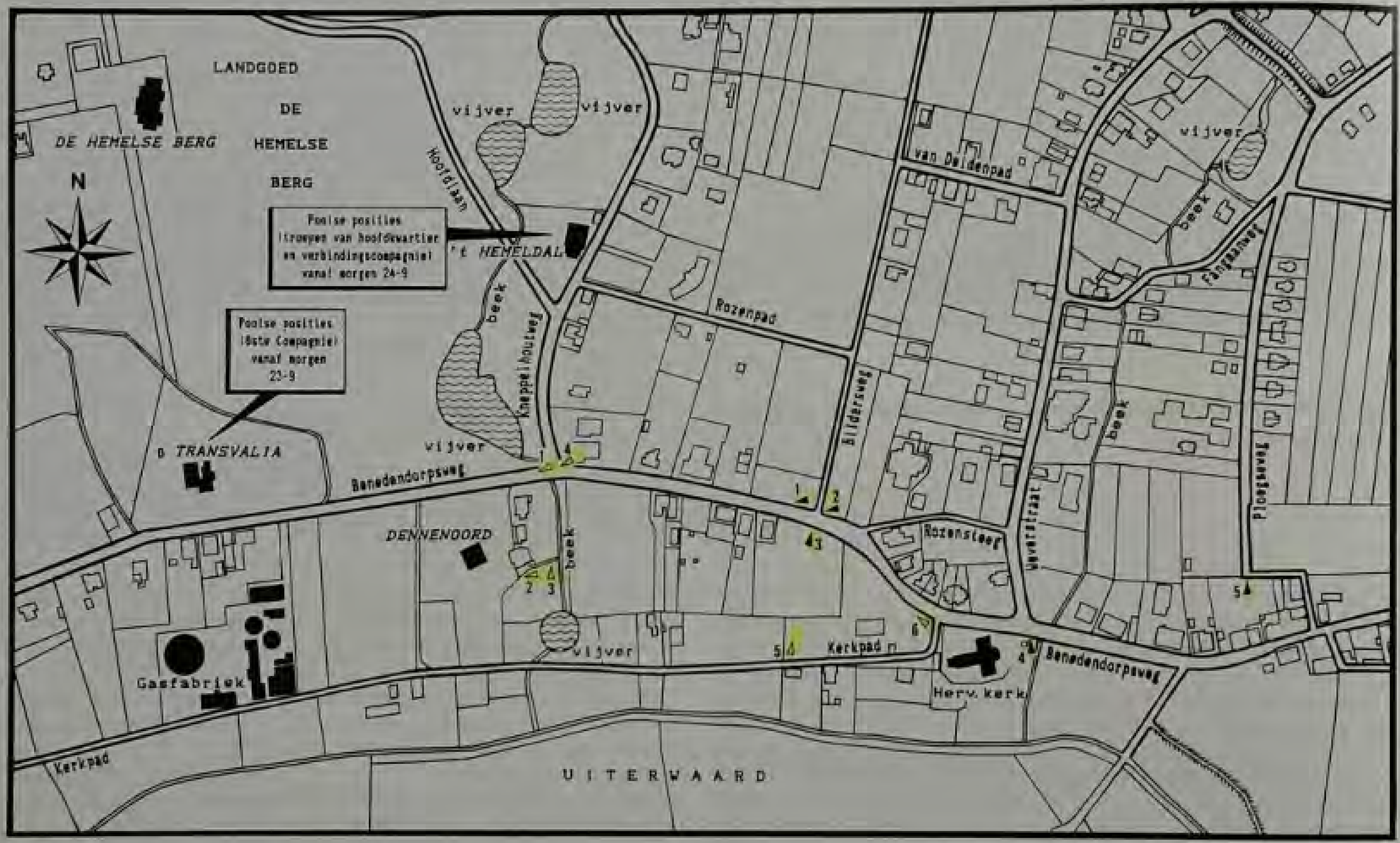

Open driehoekjes: posities op de avond van 20-9. Kanon 1 vernietigd op de ochtend van 22-9.

Zwarte driehoekjes: posities na verplaatsing op de avond van 22-9. Kanon 1 vernietigd op 23-9. Kanonnen 2, 4 en 5 vernietigd, alsmede kanon 3 beschadigd op 25-9.

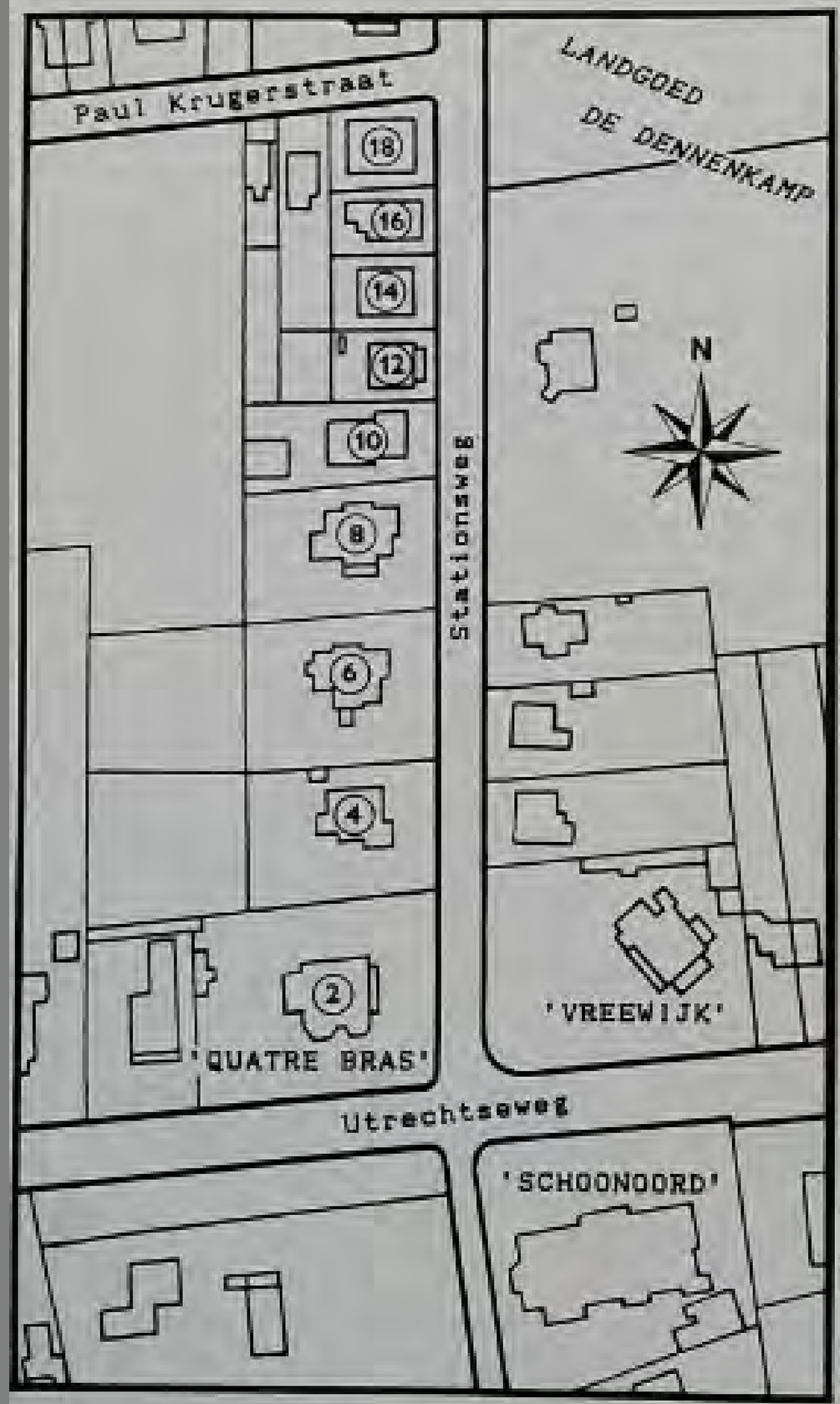

193 De Stationsweg met directe omgeving, waarheen de Polen werden geleid door luitenant-kolonel Ian Murray, de waarnemend bevelhebber van de 4de Parachutistenbrigade. Het kruispunt Utrechtseweg-Stationsweg werd bij de Britten bekend als 'MDS (Medical Dressing Station) cross-road'. De nummering betreft de huisnummers: 2 – 2de luit. Kowalczyk; 4 – 2de luit. Prochowski; 6 – 2de luit. Bereda; 8 – 2de luit. Kula; 10 – 2de luit. Urbanski; 12-18 – zweefvliegers (14 afgebrand).

Vanaf Zo 24 sep

194 Links onder: Kapitein Ignacy Gazurek, die het bevel over het 3de Bataljon op zich had genomen. Hij werd gedood tijdens de verwarrende actie waarmee de bezetting van de huizen aan de Stationsweg gepaard ging.

195 Rechts onder: Bij de tuinmuur van Stationsweg 8 bevonden zich in 1945 het veldgraf van kapitein Gazurek en soldaat Emil Mentlik (1ste Bataljon), die eveneens op 24 september 1944, in het huis van de familie Kremer, was gesneuveld.

De Zomp

Eendenvijver

Transvalia

Westerbouwing

Heveadorp

CP Sosa 21-22 sep

Image © 2018 DigitalGlobe
© 2018 Google
Image © 2018 Aerodata International Surveys
© 2009 GeoBasis-DE/BKG

Google Earth

Bomendonkweg ter hoogte van Dennenoord met zicht in de richting van de Hemelsberg en Villa Transvalia

Villa Transvalia bij de ingang naar de Hemelsberg

CP Sc
Leedjes
rk
Driel
RK Kerk
Parochiehuis
RV 1 HQ
Res 8 + 9 Coy
AT
6 Coy
Engineers
RV 3
K jongensschool
Boerderij Baarskamp
Tice plt 7coy
© 2009 GeoBasis-DE/BKG
© 2018 Google

Driel
N
© 2018 Google
Image © 2018 Aerodata International Surveys
© 2009 GeoBasis-DE/BKG
Google Earth

Hot work for the Household Cavalry! Early on the morning of Friday, September 22, two cross troops of the regiment's C Squadron ventured out of the Nijmegen bridgehead and, shielded by thick fog, slipped through the German lines and reached the Polish Parachute Brigade at Driel without firing a shot. The first party was No 3 Troop commanded by Captain Lord Richard Wyndham who arrived at 0830 and the second — No. 2 Troop led by Lieutenant Arthur Young — came in an hour later.

Thus, having already achieved the first link-ups with the 1st Airborne at Eindhoven and the 82nd Airborne at Grave, the Guards Cavalry now now also the first to contact the Polish Parachute Brigade. Together the two troops comprised [illegible] vehicles — four armoured cars and four scout cars — and [illegible]. The crew of this Daimler Dingo surrounded by Polish [illegible] almost certainly Corporal F. McNeil (with pipe) and L. Gardeden of Young's No. 2 Troop.

The Third Link-Up: XXX Corps reaches Driel

SEPTEMBER 22

Late on the 21st, the task of forcing through to the Rhine was turned over to the infantry of the 43rd (Wessex) Division. The division was to send one brigade, the 129th, at dawn of the 22nd up the Arnhem highway through Elst and a second brigade, the 214th, on a road further west through Oosterbeek. The moment did not get started until 1630, and Elst, held by Kampfgruppe Knaust with about 20 tanks and numerous guns, crossed so formidable that the British decided to concentrate on the other route. That should have been easier, as Oosterbeek was very weakly held, but 43rd Division treated it as though it contained an army. The attack was made with such careful deliberation that not one of the division was killed, but it took all day to capture the village. Meanwhile, the 1st Airborne Division, which had endured on this evening before that relief within 24 hours was over, hung on as best it could.

Finally, the way was clear, and a relief and supply column, made up of a squadron of the 11th/7th Dragoon Guards, the 7th Duke of Cornwall's Light Infantry and several DUKWs, ran out northwest at 1830. Three-quarters of an hour later it reached the Polish positions at Driel. However, Arnhem had fallen, and the DUKWs got stuck on the steep, muddy banks of the river approaches. All that could be done was to ferry a [illegible] Polish paratroops and small arms fired and ammunition across the on improvised rafts.

The picture was taken on Dorpsstraat, the village street. The farm is post-war

Herv Kerk
Drie
RK Kerk
Parochiehuis
6 Coy
HQ
Res 8 + 9 Coy
AT
Sosabowski
Engineers
RK jongensschool
Boerderij Baarskamp
Tice plt 7coy
4Coy
5 Coy
Het Vlot
Cons fabriek Baltussen
Urbanski plt 7 Coy
Mijnen

1944
1815
1850
1900
2000
2017
43
Valburg
Eimeren
Het Klooster
Station
Merm
De Haar
Reeth
Biesterveld
Polder
Slijk Ewijk
Gasthuisbouwing
Oosterhout
Brinkshoeve
Ressen
Nieuwen Hof
Zunderveld
Gemeente
Aanlegplaats
Voorver
Baken

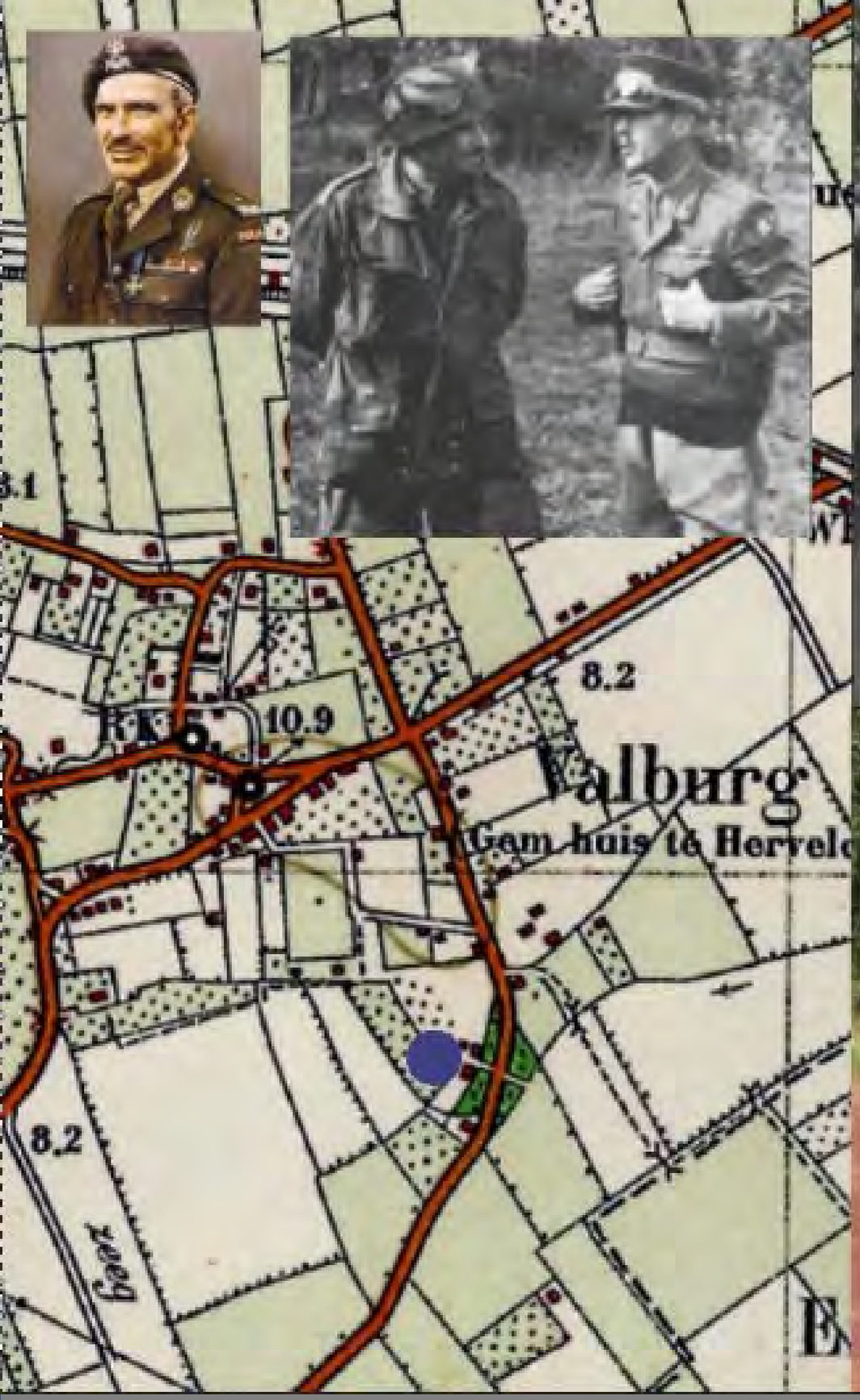
8.2
10.9
8.2

62
M5157286

SAMENSTELLING

Brigade Order of Battle: September 1944

- Brigade HQ CO: Maj.Gen S. Sosabowski
  - Deputy Brigade CO: Lt.Col. S. Jachnik
- 1st Parachute Battalion CO: Lt.Col. M. Tonn
  - 1st Parachute Company
  - 2nd Parachute Company
  - 3rd Parachute Company
- 2nd Parachute Battalion CO: Lt.Col. W. Ploszewski
  - 4th Parachute Company
  - 5th Parachute Company
  - 6th Parachute Company
- 3rd Parachute Battalion CO: Maj. W. Sobocinski
  - 7th Parachute Company
  - 8th Parachute Company Lt Smaczny
  - 9th Parachute Company Captain Ignacy Gazurek
- Airborne Anti-tank Battery CO: Capt. J. Wardzala
- Airborne Engineer Company CO: Capt. P. Budziszewski
- Airborne Signals Company CO: Capt. J. Burzawa
- Airborne Medical Company CO: Lt. J. Mozdzierz
- Transport and Supply Company CO: Capt. A. Siudzinski
- Airborne Light Artillery Battery CO: Maj. J. Bielecki

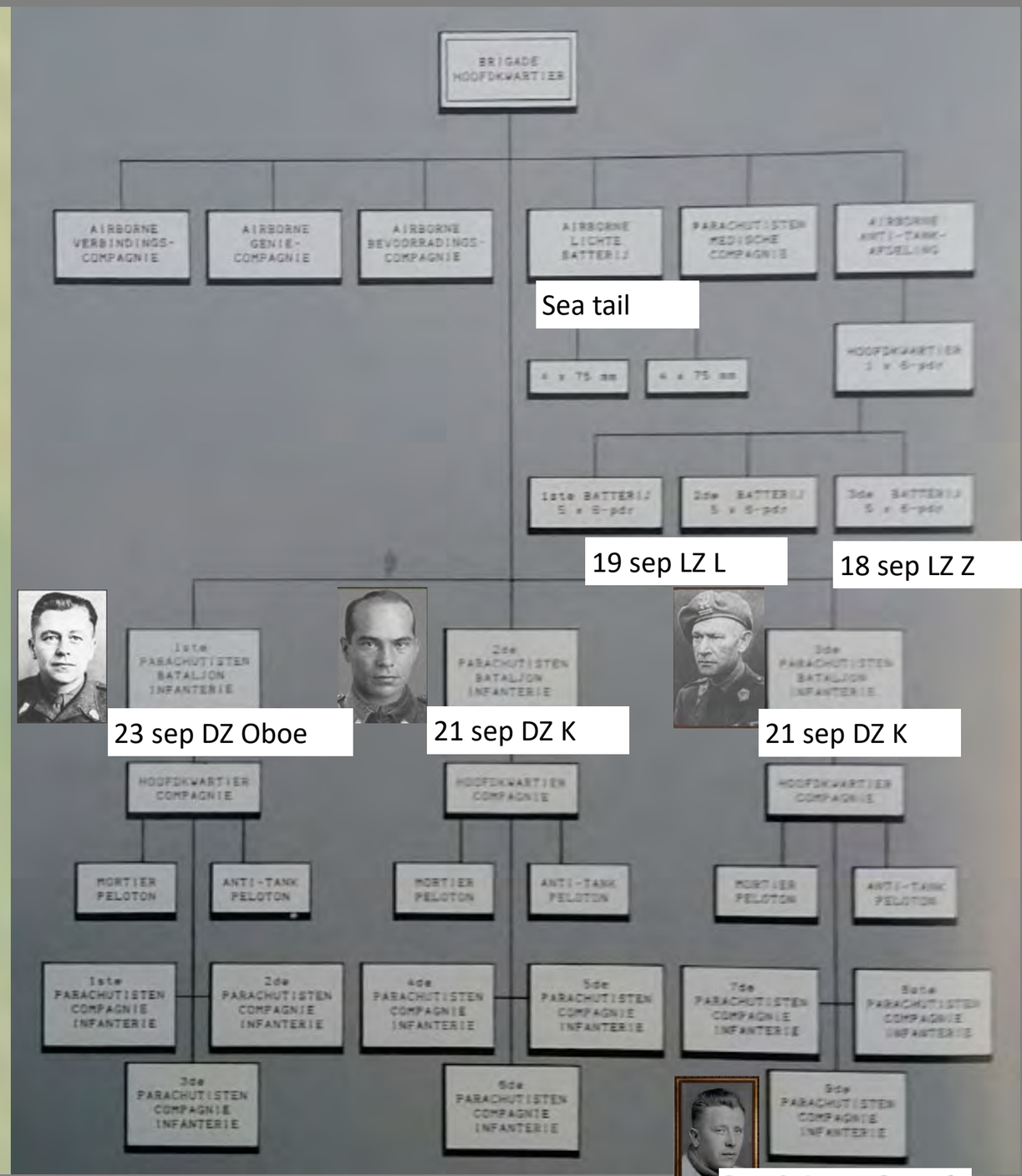

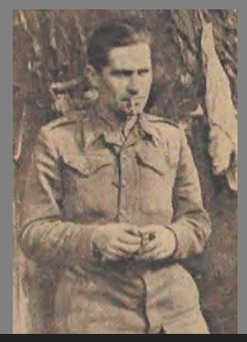
Cpt. Ludwik Zwolanski,

Marek Święcicki – korespondent

Lt Urbanski

Richard Tice

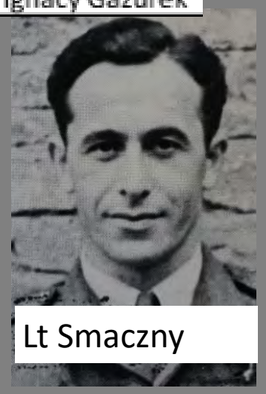
Lt Smaczny

1st Polish Independent Parachute Brigade Group
Major- General S. F. Sosabowski

Based at Rock House, Stamford. Went in: 104 men plus 9 British liaison officers; died: 5 (including one in a motor accident); missing: 15; wounded: 16.

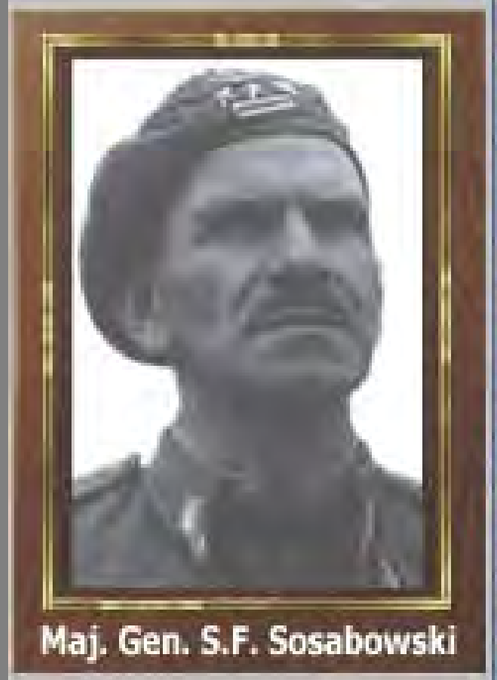

Maj. Gen. S.F. Sosabowski

Second in Command: Lt. Col. S. Jacnic
Aide De Camp: Lt. T. Sieczkowski
Tactical Operations Officer: Capt. J.J. Lorys
General Staff Officer I: Maj. R.R. Malaszkiewicz
General Staff Officer III (Ops): Capt. W. Stasiak
General Staff Officer III (Int): Capt. S. Karpinski
Intelligence Officers: Lt. A. Mroz, Lt. W. Brzeg
Liaison Officers: Capt. K. Dendor, Lt. J. Dyrda, Lt. K. Olbert, Lt. A. Probonis
Ass. Adj. & Quartermaster: Lt. Col. M. Rotter
Dep. Ass. Quartermaster: Capt. H. Michiewicz
Dep. Adj. General: Capt. F. Bielec, Lt. E. Pogerzelski
HQ Company: Lt. Z. Krasinski, Lt. S. Kwiatkowski
Medical Officer: 2/Lt. T. Kolakinski
Administrative Officer: Lt. S. Kaminski
Commander Artillery: Col. J.O. Kaminski
Deputy Commander Artillery: Maj. A. Tokarz
Engineers Liaison Officer: Capt. J. Tuora
Electrical & Mechanical Engineers: Capt. W. Ilcewicz, Capt. M. Slupski, Lt. C. Jedrzejek, Lt. W. Jakubowich
Brigade Signals Officer: Capt. J. Kasarek
Cyphers Officer: 2/Lt. W.J. Jaworski
Paymasters: Capt. C. Bagienski, 2/Lt. K. Walter, 2/Lt. I. Zajac
Education Officer: Capt. M. Sosnowski
Legal Officers: Captain S. Skotnicki, Lt. M. Barciszewski
Air Liaison Officer: F/Lt. J. Gebolys
British Liaison Officers: Lt. Col. R.G. Stevens, Major G.Wilson, Capt. L. Stern, Lt. M.B. Webb, 2/Lt. W.C. Margu
Other Staff Officers: 2/Lt. L. Janowski, 2/Lt. W. Krol
Warrant Officers & Senior Non-Commissioned Officers:
S/Sgt. K. Tlalka, S/Sgt. W. Kormicki, S/Sgt. S. Zarzycki, S/Sgt. J. Wieckoski, S/Sgt. Z. Kosmalski, S/Sgt. W. Stelmaszyk, S/Sgt. B. Szwonka, Sgt. F. Wyszynski, Sgt. J. Krysinski, Sgt. M. Junghertz, Sgt. S. Krol, Sgt. S. Matyjasek, Sgt. M. Juszczak, Sgt. E. Rewinski, Sgt. C. Koniuszewski, Sgt. M. Dobrzanski, Sgt. F. Szeszkowski, Sgt. F. Zaremba, Sgt. B. Nachman

https://www.marketgarden.com/2010/UK/statistics/statis2.html#1st battalion

Abramiuk Dymitr
Aniol Boleslaw
Banas Bronislaw
Barkiet Tomasz
Bednarski Jan
Beker Franciszek
Bier Anatol
Bisiorek Zygmunt
Blaszko Michal
Blazejewicz Mieczyslaw
Bogdziewicz Kazimierz
Borowiec Mieczyslaw
Burdach Stanislaw
Bzowy Mikolaj
Chartonowicz Kazimierz
Chmielewski Wiktor
Dec Adam J.
Dworski Stanislaw
Gajewnik Czeslaw
Gazurek Ignacy
Gieniec Josef
Gorzko Stanislaw
Grabowski Walenty
Grzyb Antoni
Hewak Kazimierz
Horodynski Boguslaw
Jablonski Piotr
Jankiewicz Zdzislaw
Jankowski Tadeusz
Jaworski Waclaw J.
Jaworski Kazimierz E.F.
Kadziola Franciszek
Kanda Piotr
Klapouchy Stanislaw
Kocaj Piotr
Kolasinski Tadeusz
Kopec Stanislaw
Kornilowicz Stanislaw
Kossakowski Jan
Kostrz Edward
Koszela Tadeusz
Kowalski Lucjan

Kozak Lukasz
Krukowski Zbigniew
Krzeczkowski Mieczyslaw
Kuczewski Wladyslaw
Kulikowski Jan
Kutrzeba Jan W.
Lepalczyk Tomasz
Liczner Aleksander
Lipecki Tadeusz
Lukaszewicz Franciszek
Machel Czeslaw
Mania Boleslaw
Maslorz Piotr P.
Mentlik Emil
Misiuda Hubert
Morchonowicz Edward
Moszowski Michal
Niedzwiecki Michal
Nowak Kazimierz
Nowak Marian
Nycz Walenty
Olszewski Stanislaw
Ostojski Tadeusz
Palka Wladyslaw
Paszko Piotr
Paulski Boleslaw
Pawlowski Stanislaw
Pawluczuk Zygmunt
Picheta Waclaw
Plichta Stefan
Pudelko Mieczyslaw
Racis Jerzy
Ratowski Jozef
Rodo Michal
Salwuk Antoni
Siniak Mateusz
Sitek Stanislaw
Skaczko Jozef
Skiers Wladislaw
Slesicki Stanislaw
Sobota Pawel

Soskow Tadeusz
Standarski Karol
Szkwarek Jozef
Szylak Artur
Szymilewicz Zygmunt
Tkaczyk Jan
Trochim Edward
Wawros Alojzy
Wesolowicz Konstanty
Wiecek Stanislaw
Wolbin Piotr
Zalewski Tadeusz
Zawistowski Stefan
Zebrowski Ignacy J.
Zjawin Zbigniew
Zlotnicki Stanislaw S.
Zolyniak Bronislaw

97 KIA

1679
97 KIA
120 vermist/ POW
1462 teruggekeerd
129 landen noord van de Rijn
250 man staken over (160 terug)

1700→
1500

Home / Featured

Oefenen in de voetsporen van de Poolse para's

DINSDAG, 19 JULI 2011 | GERARD VAN OOSBREE | FEATURED | 3 COMMENTS | 1731

gvo-110709-273

Dutch Defence Press
photo and press agency

Dutch Defence Press
photo and press agency

Dutch Defence Press
photo and press agency

Dutch Defence Press
photo and press agency

POLAND

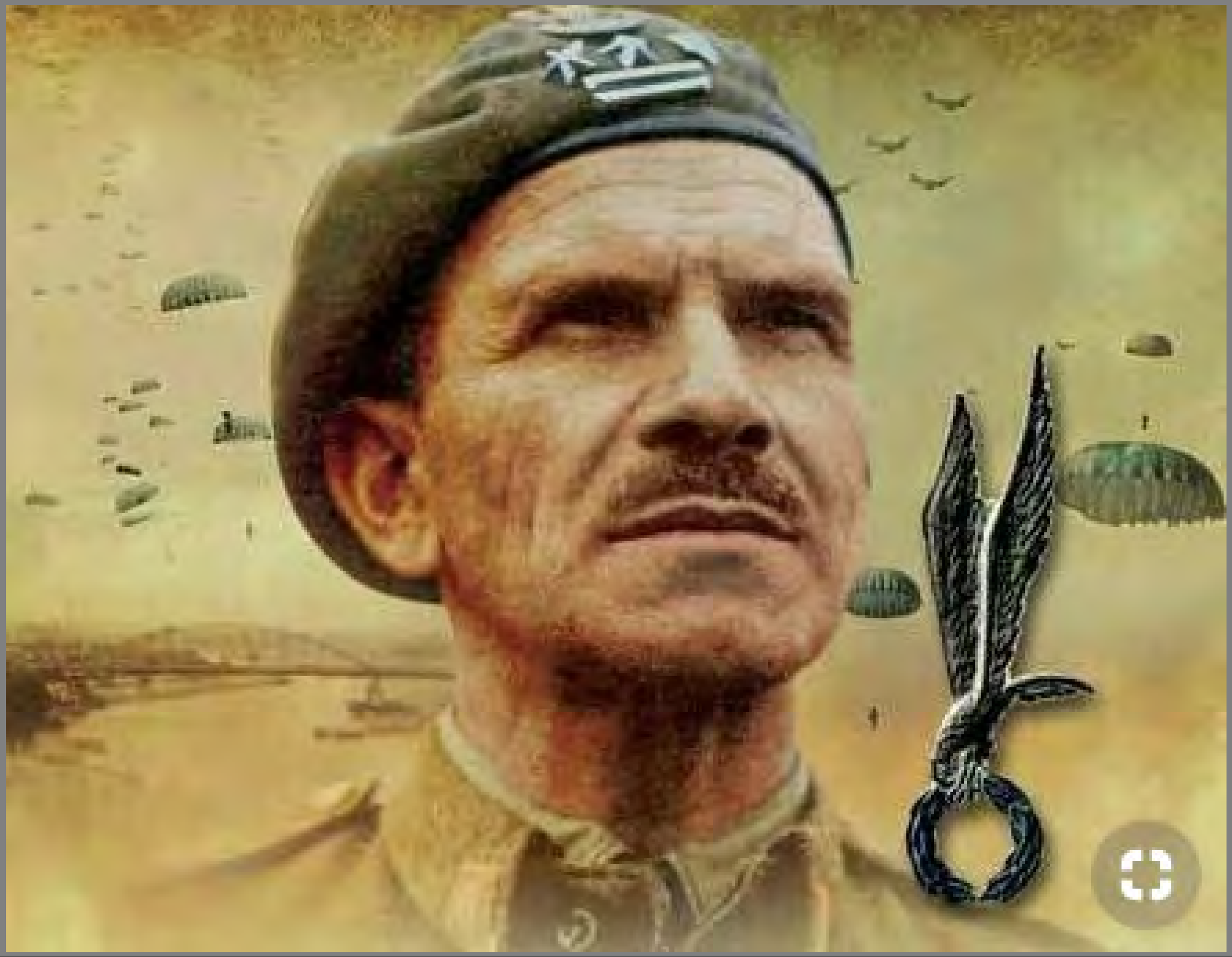

Een verhaal over Sosabowski en zijn Poolse parachutisten

"Polish soldiers fight for freedom of other nations but dies only for Poland"

Stansilaw Maczek

Arnhem, 19 oktober 2018

Dr. Florian Huiskamp

Inhoudsopgave

1. Het ontstaan van de Poolse Parachutisten brigade (20 min)
2. De uitvoering van Operatie Market Garden (20 min)
3. De Poolse operaties nadat ze in Driel zijn geland (20 min)

- Pauze (15 min)
- Q&A (30 min)

1. Het ontstaan van de Poolse parachutisten brigade

- Polen in het interbellum
- Hoe kwamen de Polen in Groot-Brittannië terecht?
- De rol van de Poolse regering in ballingschap
- Het verblijf in Schotland
- Het opwerken naar een inzetbare parachutisten brigade
- Stanislaw Sosabowski als leider
- De missievoorbereiding vanaf juni 1944 tot de inzet in september 1944

Polen in het interbellum

- 1918 ontstaan Poolse staat
- 1919-1920 'De Bolsjewiekenoorlog'
- Gemilitariseerde samenleving
- Rol van de padvinderij
- 1932 ENIGMA gekraakt (2 rol versie)
- September 1939

Hoe kwamen de Polen in Groot-Brittannie terecht?

- Sikorski-Maisky verdrag 30 juli 1941 (Generaal Anders)
- Vrijlating Poolse militairen en burgers uit Sovjet-Unie
- Circa 700.000 Polen bleven doorvechten na sept 1939
  - Armija Krajowa (350.000)
  - In Zuid- en West Europa (150.000)
  - Aan Sovjetzijde (200.000)

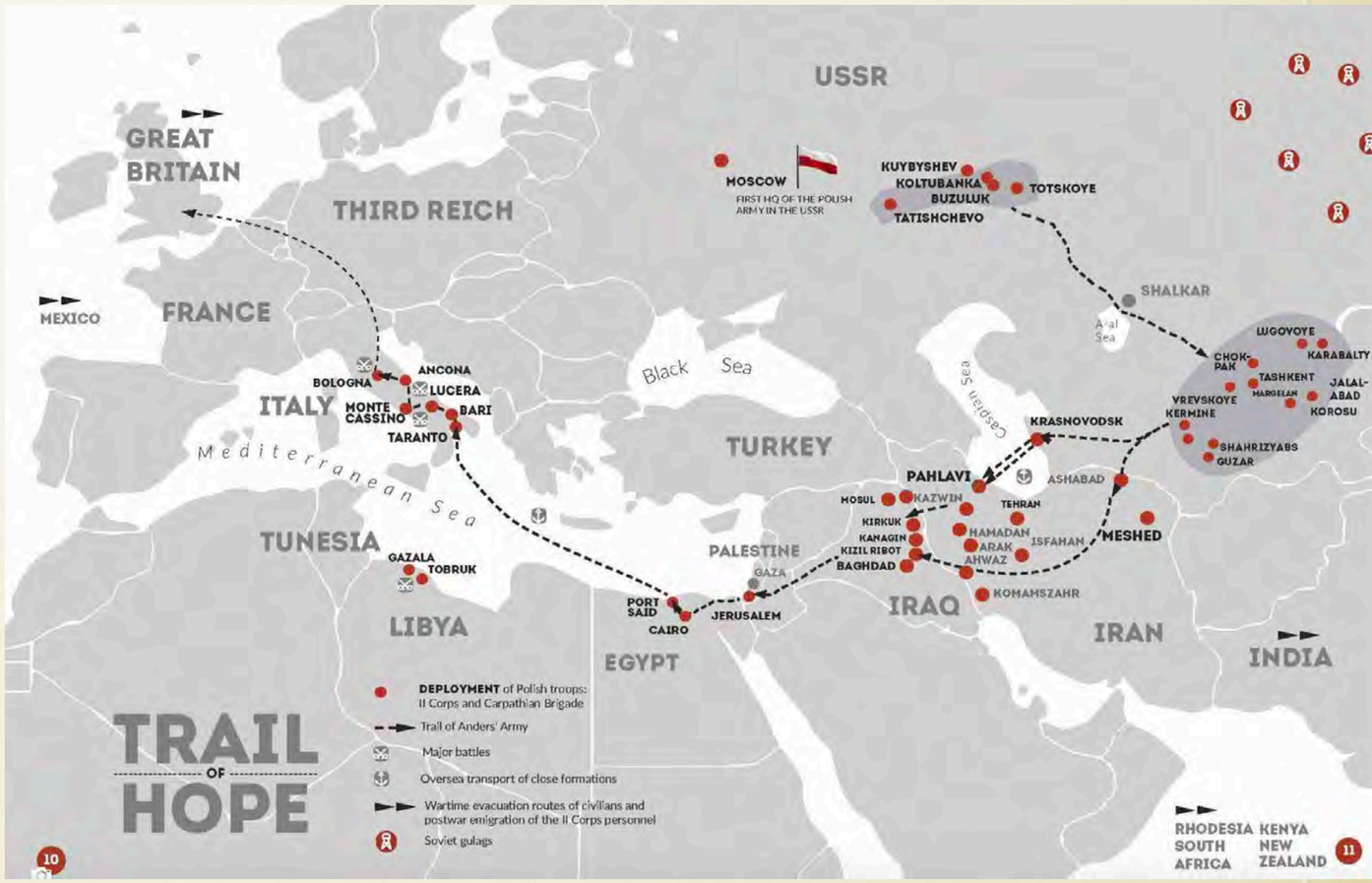

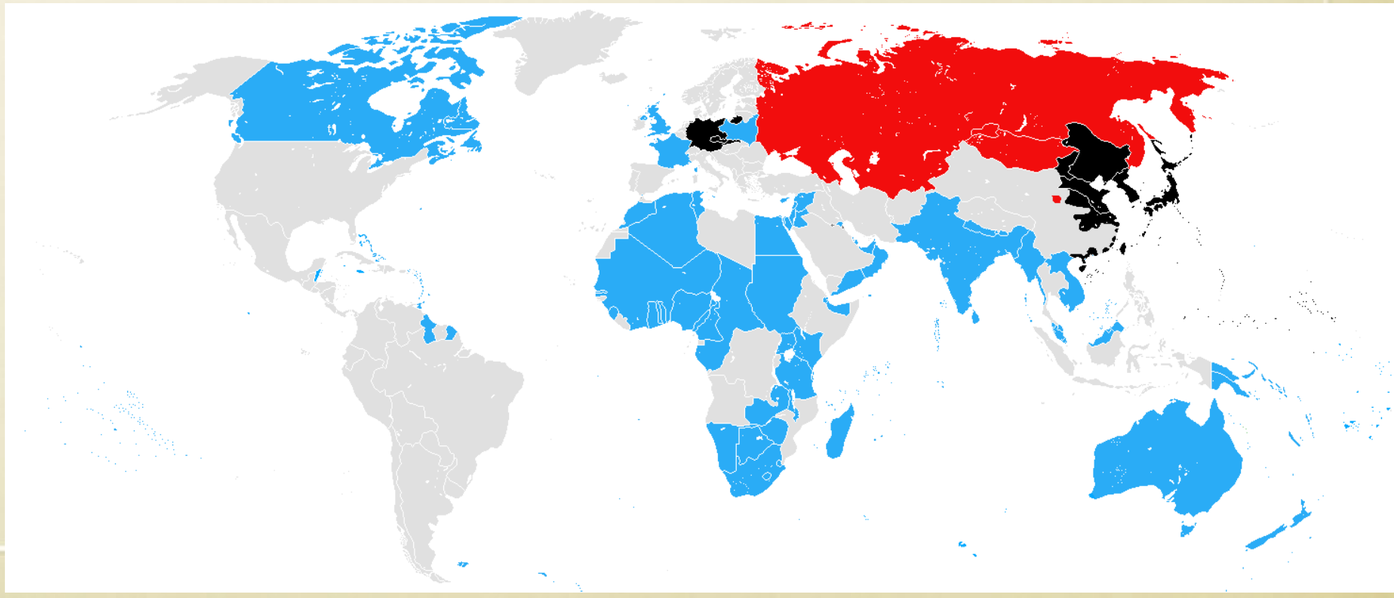

De rol van de Poolse regering in ballingschap

- Poolse krijgsmacht volgde regering
- Wilde gezien worden als gelijkwaardige partner
- Sikorski ‘verongelukt’ op 4 juli 1943 (Gibraltar)
- Focus: creatie van relevante gevechtseenheden
- Betaalde de oorlog met meegenomen goudvoorraad tot medio 1943
- Breuk met Sovjet-Unie na 25 april 1943 vanwege massamoorden Katyn (NKVD)
- Bleef na 1945 bestaan tot 1990 (communisme)

In comparison with the NKVD, the Gestapo methods are child's play.
Leopold Okulicki

Het verblijf in Schotland

- ‘The Monkey grove’ (Largo House, Dunfermline)
- Rigoreuze training, elite-status
- Britse geheime dienst maakte gebruik van hun expertise
    - ‘Cichociemne’ kwamen voort uit Sosabowski’s parachutisten

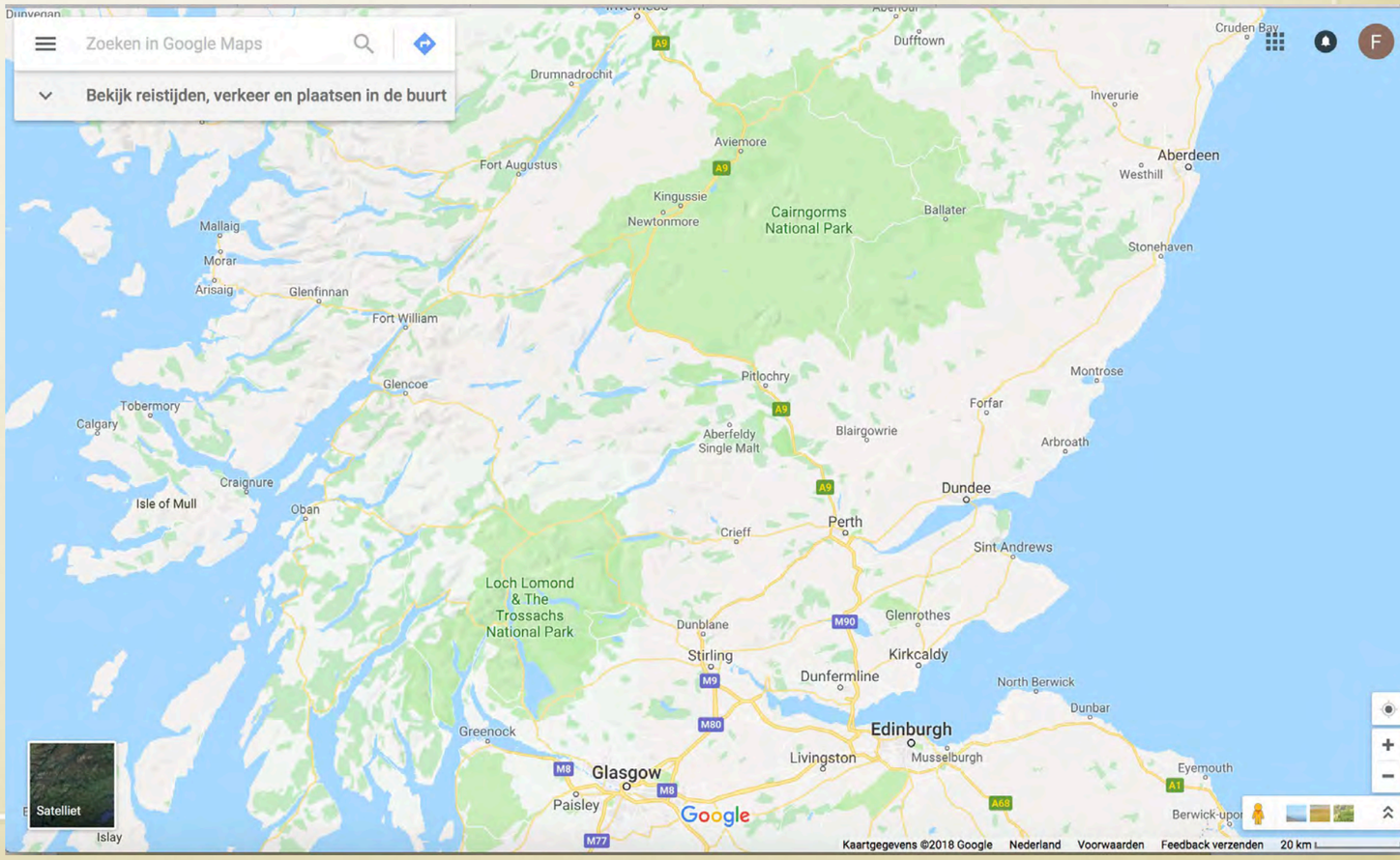

Het opwerken naar een inzetbare brigade

- Een opdracht: Polen bevrijden
- Permanente ondervulling
- Druk op Sosabowski om eenheid in te zetten
- Poolse regering stelde duidelijke voorwaarden voor inzet van (o.a. niet inzetten in Normandie en terugtrekken bij 15% verliezen)
- Massamoorden bij Katyn ontdekt in april 1943
- 1 aug - 2 okt 1944, opstand in Warschau

Sosabowski als leider

- Geboren in 1892 (Stanislawow)
- Arm gezin, vader verloren, gevochten in WOI voor Oostenrijk-Hongarije
- Operationele militair, bijnaam: 'ouwe Sosa'
- Kenmerken: sociaal, vaderlijk, vaderlandslievend, sterk ontwikkelde ethiek, vastberaden, initiatiefrijk, kritisch
- Vermoedelijk PTSS opgelopen eind jaren vijftig
- Gewerkt in een fabriek en gestorven in 1967

Missievoorbereiding juni-sept 1944

- Sosabowski kreeg in 1942 al het commando aangeboden over gecombineerde Anglo-Polish Airborne division.
- Druk van GB om Poolse luchtlanding eenheden in te zetten
- Pools argument: wachten, lage personele vullingsgraad valt slecht
- Poolse regering in ballingschap gaat toch akkoord met inzet
- ULTRA rapportages

2. De uitvoering van Operatie Market Garden

- De inzet van de Poolse zware middelen ten noorden van de Rijn
- Uitstel van de drop op 19 september, de inzet op 21 september
- De Duitse tegenreactie op de Poolse landing

De inzet van Poolse zware militaire middelen ten noorden van de Rijn

- 1e landing waren Poolse militairen met AT wapens
- PIAT wapen
- Polen verspreid over Britse eenheden

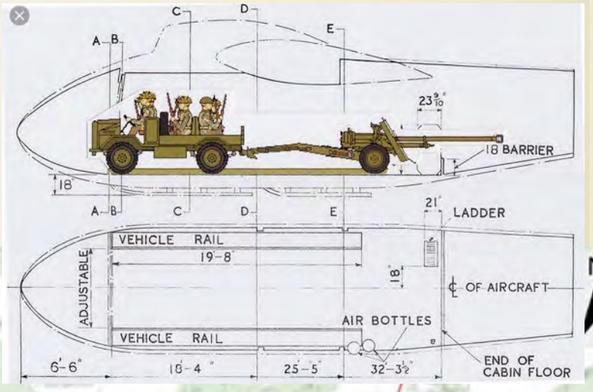

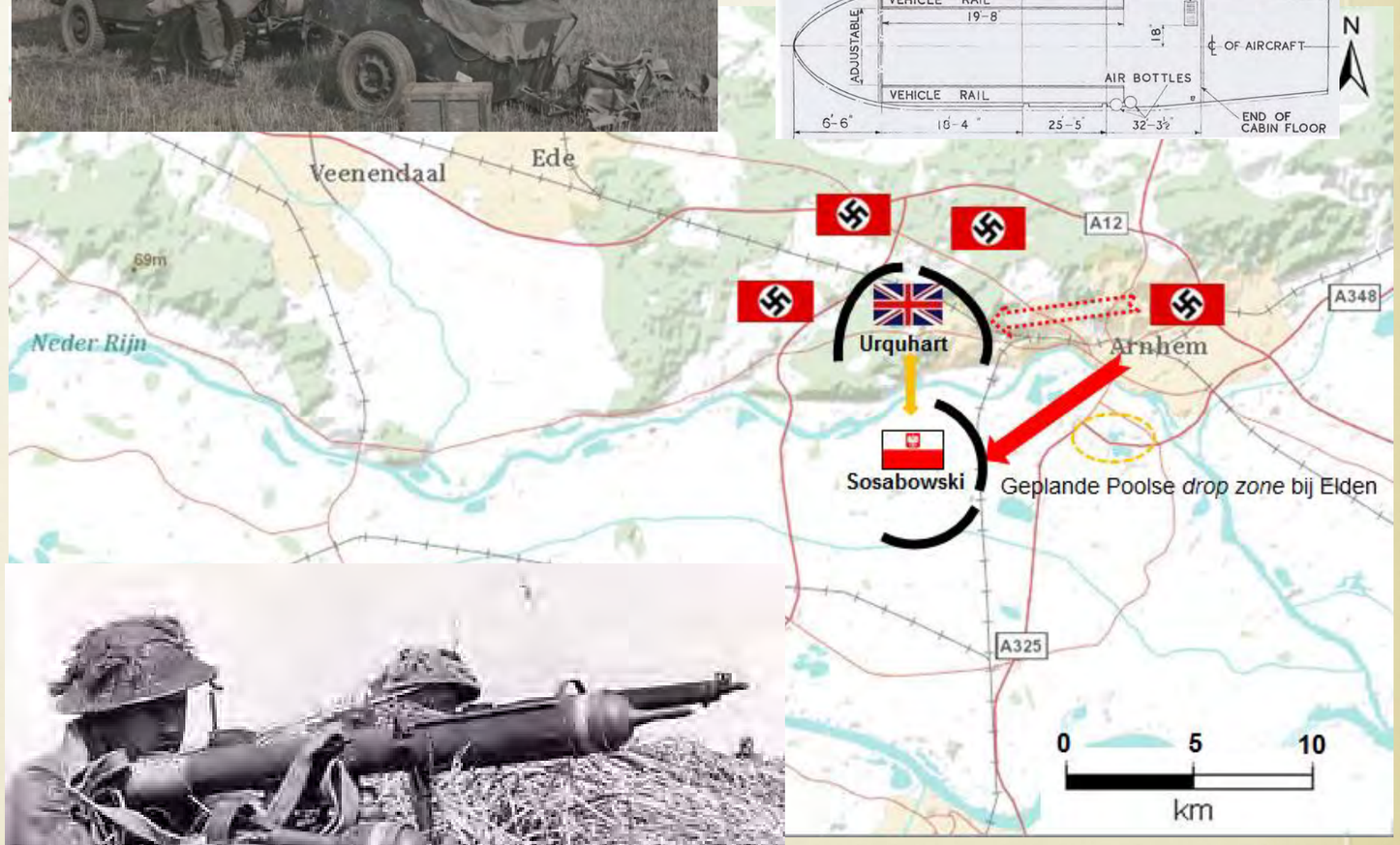

Uitstel van de drop op 19 september, de inzet op 21 september

- 19 september 120 Polen met AT nabij Johannahoeve
- 21 september hoofdmacht 2/3 Bats geland bij Driel (1060 man), 6 KIA, 30 WIA
- 23 september, restant (510 militairen) Poolse militairen ingevlogen nabij Grave (restant 3e bat).

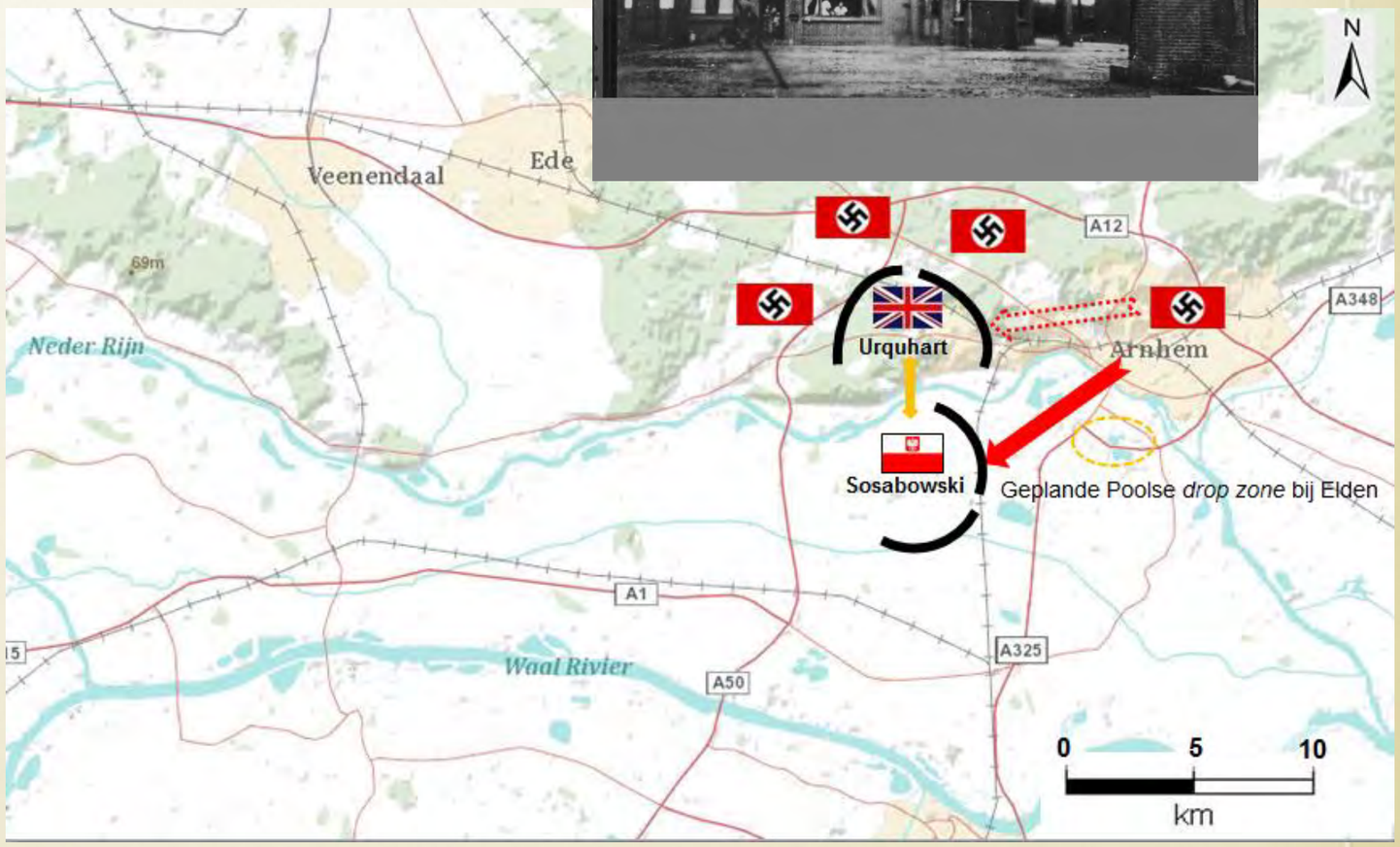

De Duitse tegenreactie op de Poolse landing

- Sosabowski vecht voor lijfsbehoud (II SS Panzer Corps, Pz-Abt 506) en stelt redding -tijdelijk- uit
- Circa 2500 man Duitse reserve richting Driel (Kershaw)
- De Poolse afleiding biedt Urquhart tijdelijk verlichting in de Oosterbeek perimeter

3. De Poolse operaties nadat ze in Driel zijn geland

- De besluitvorming als gevolg van de gewijzigde omstandigheden
- De pogingen om de Rijn over te steken
- De ‘link up’ met 30th Army Corps
- De Valburg conferentie
- De betekenis van de Poolse acties in de perimeter ten noorden van de Rijn
- Conferentie van Moskou 9-19 oktober 1944
- De bezettingszone in Emsland (1945-1948)

De besluitvorming als gevolg van gewijzigde omstandigheden

- Welke besluitvorming?
- Gelatenheid bij Britse commandanten beneden de Rijn
- Sosabowski wilde grote oversteek met USA, GBR en POL

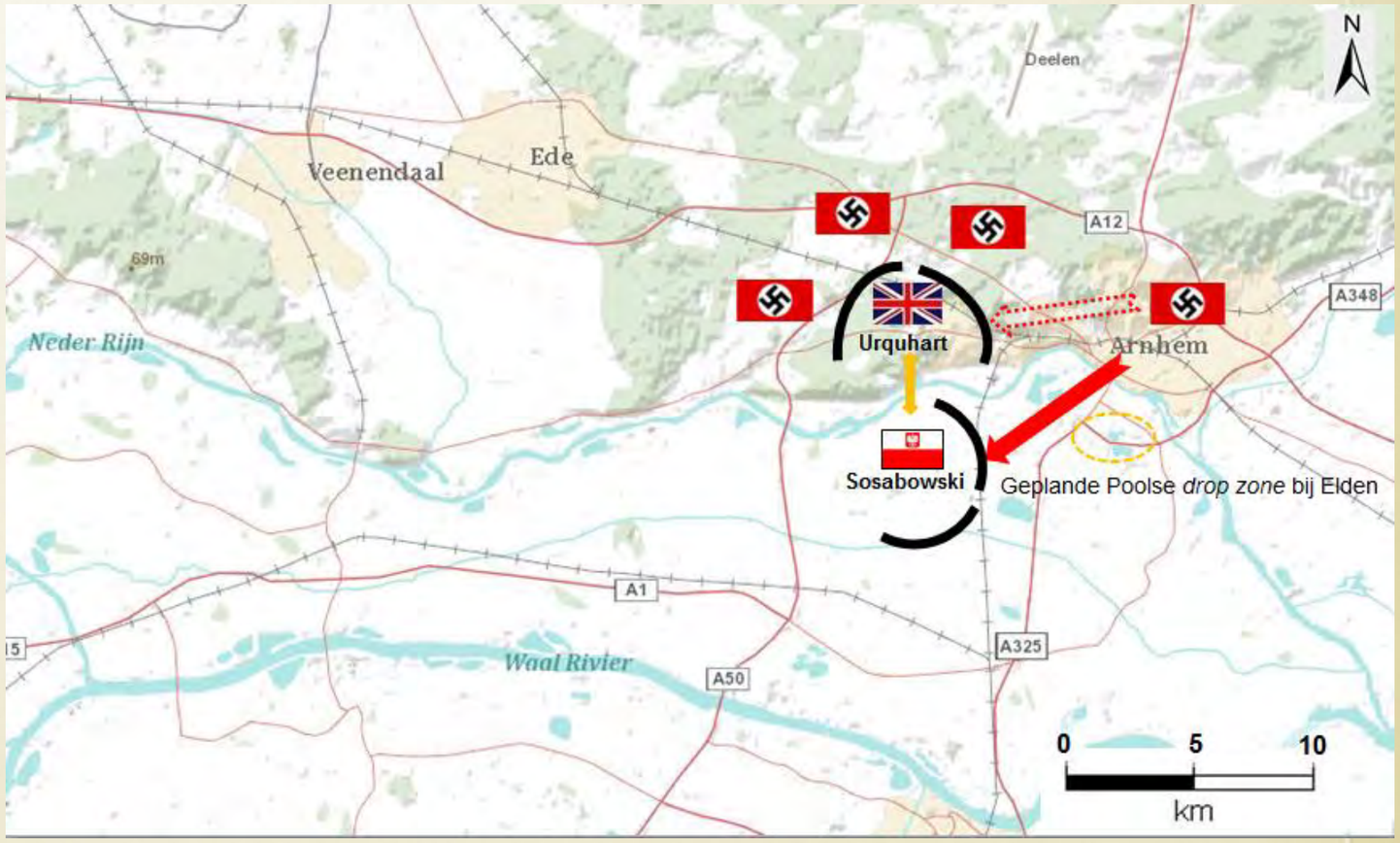

De pogingen om de Rijn over te steken

- De veerpont tussen Driel en Oosterbeek is buiten werking
- 21 SEP 1944, geïmproviseerde vlotten van de 1024 Polen bereiken 53 de overkant
- 23 SEP 1944, Van de 971 Polen steken 250 Polen over, 153 versterken de Oosterbeek perimeter
  - Circa 750 Polen blijven over voor verdediging tegen Duitse reserves
- 24 SEP oversteek gepland met de resterende Polen (ca 500) uit Grave, maar afgeblazen vanwege tekort aan boten

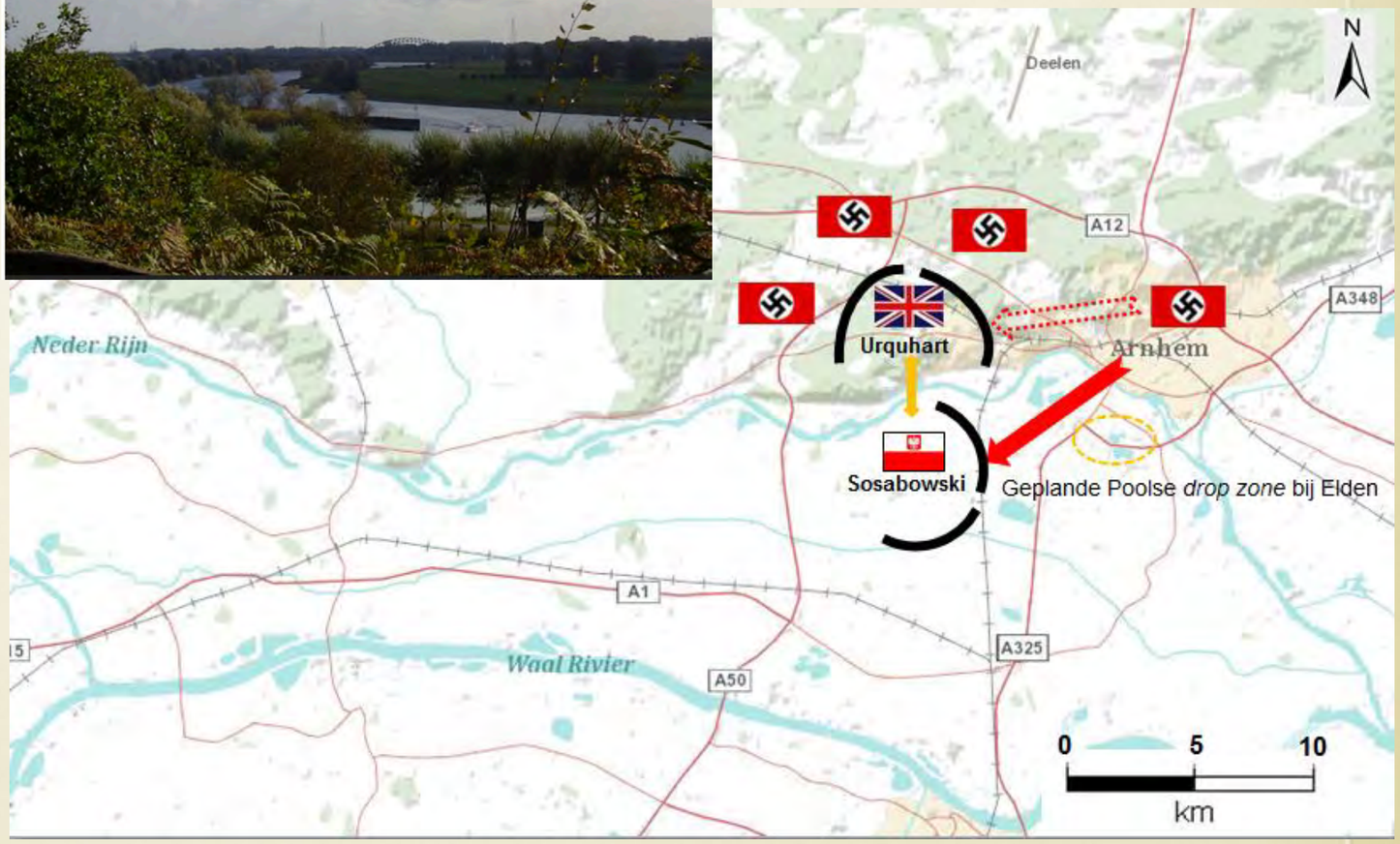

De ‘link up’ met 30th Army Corps

- Britse Tankcommandant wilde Sosabowski niet ondersteunen:
- “my orders are to stay here, sir!”
- Rijnlandse vs Angelsaksische cultuur

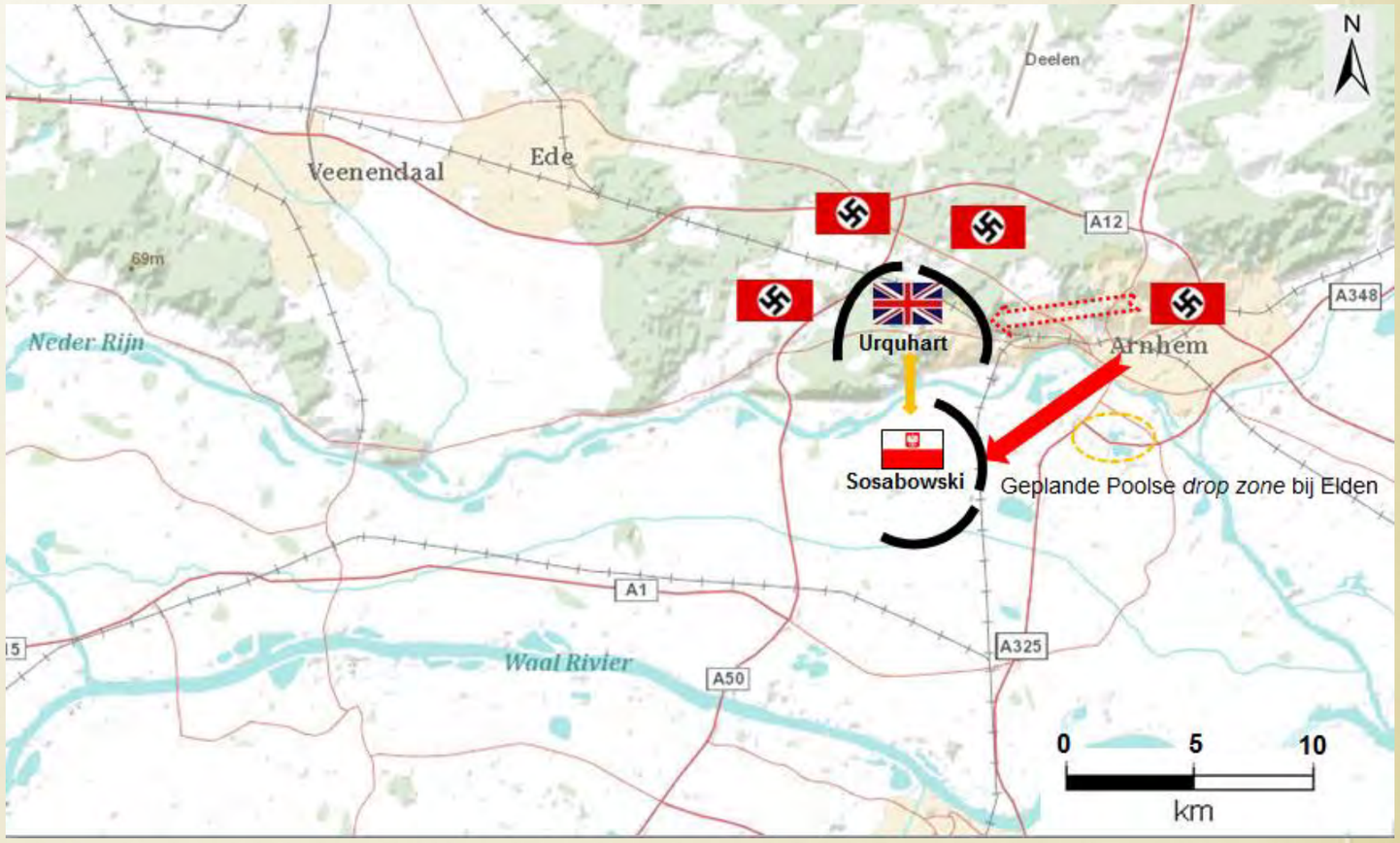

De Valburg conferentie

- 24 SEP 1944 op HQ 43rd Div
- Conflict met Horrocks en Thomas (protegés van Montgomery)
- Britse militair in omgang met ‘kolonialen’
- Zondebok voor falen, afrekenen met een ‘te kritische generaal’

“You are under my command,
you bloody well do what I order you to do”

“Sosabowski, you will send your 1st Bn!”

De betekenis van de Poolse acties boven de Rijn

- Het gevecht werd grimmiger
- Duitsers hielden -tijdelijk- afstand
- Vechtlust en emotie (Opstand in Warschau was in volle gang)
- Sosabowski:

1700 geland, 1310 teruggekeerd (**verliezen 23%**)

- Kappitel der Militaire Willems-Orde:

1679 geland, 97 gesneuveld, 125 vermist, 1462 teruggekeerd (**verliezen 13%**)

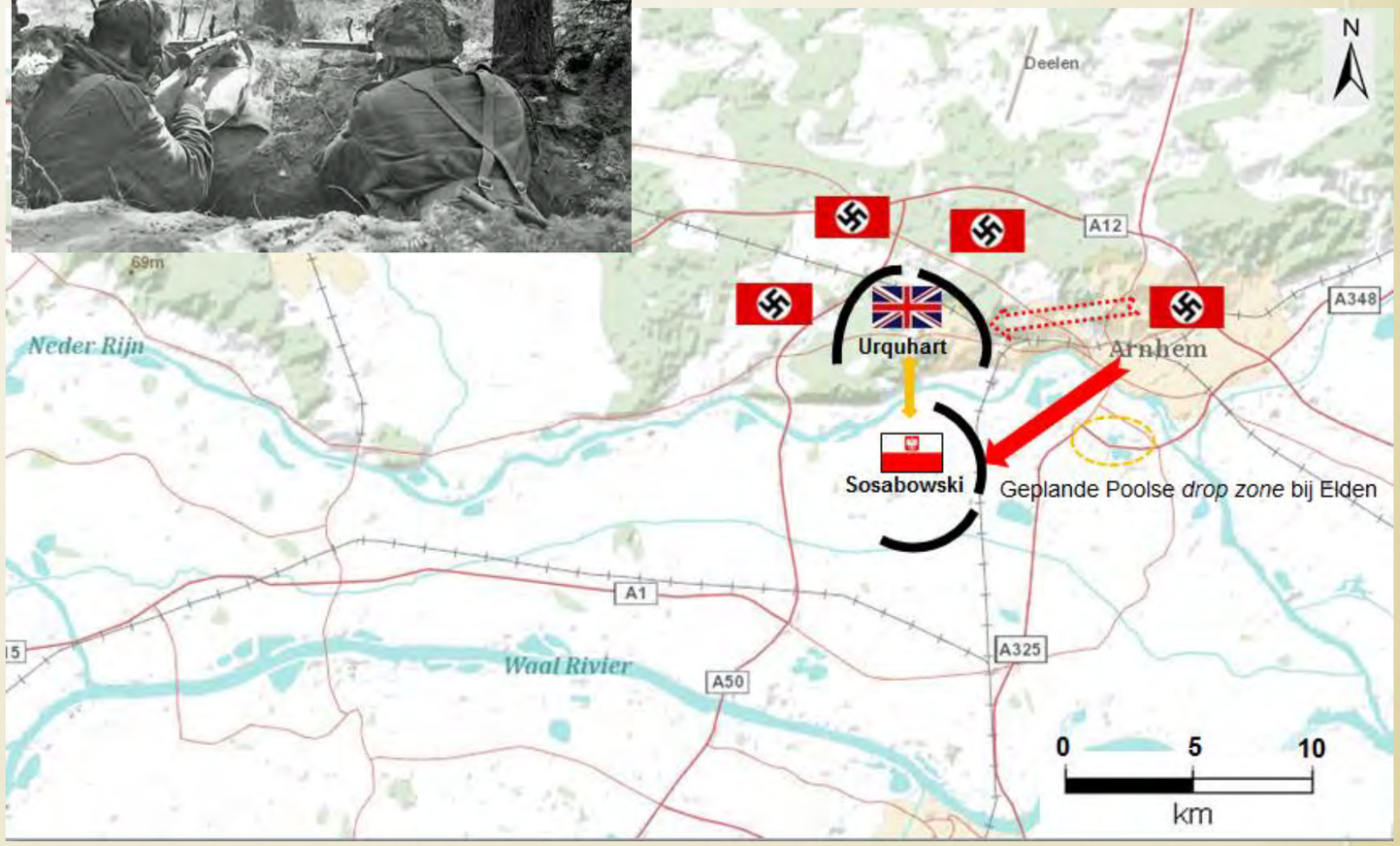

Conferentie van Moskou 9-19 oktober 1944

- Tijdens conferentie informeert Montgomery -Sir Alan Brooke over ‘slecht militair optreden’ van de Polen.
- Hij brengt de benodigde ‘munitie’ om de Polen de genadeklap te geven.
- ‘Perfide Albion’

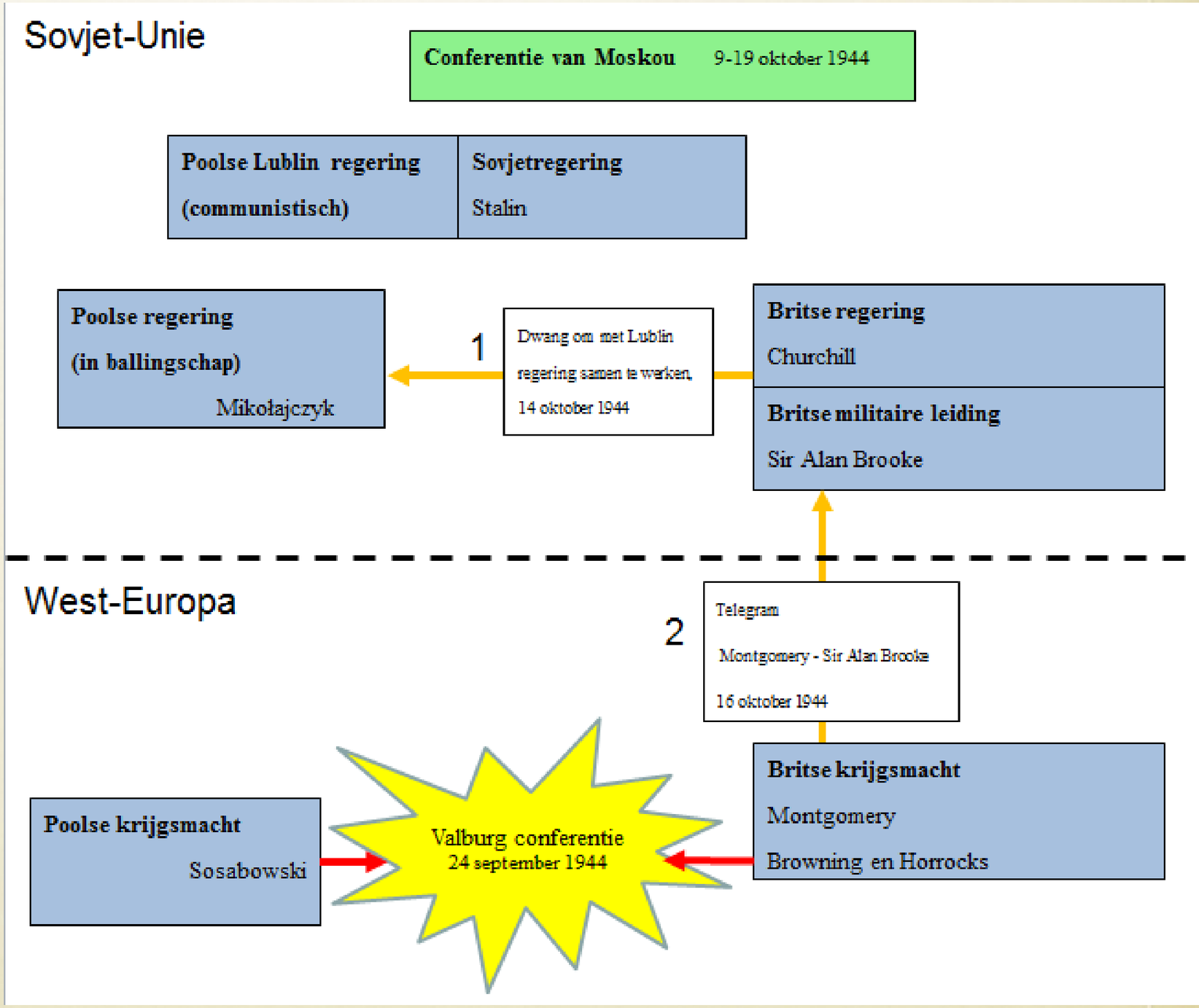

De bezettingszone in Emsland (1945-1948)

- Drie jaar stukje ‘vrij Polen’ in westen van Duitsland
- Trok ook Poolse dwangarbeiders aan (circa 250.000)
- *Polish Resettlement Corps* (PRC) in 1948
- Maczek kreeg een pensioen, Sosabowski niet

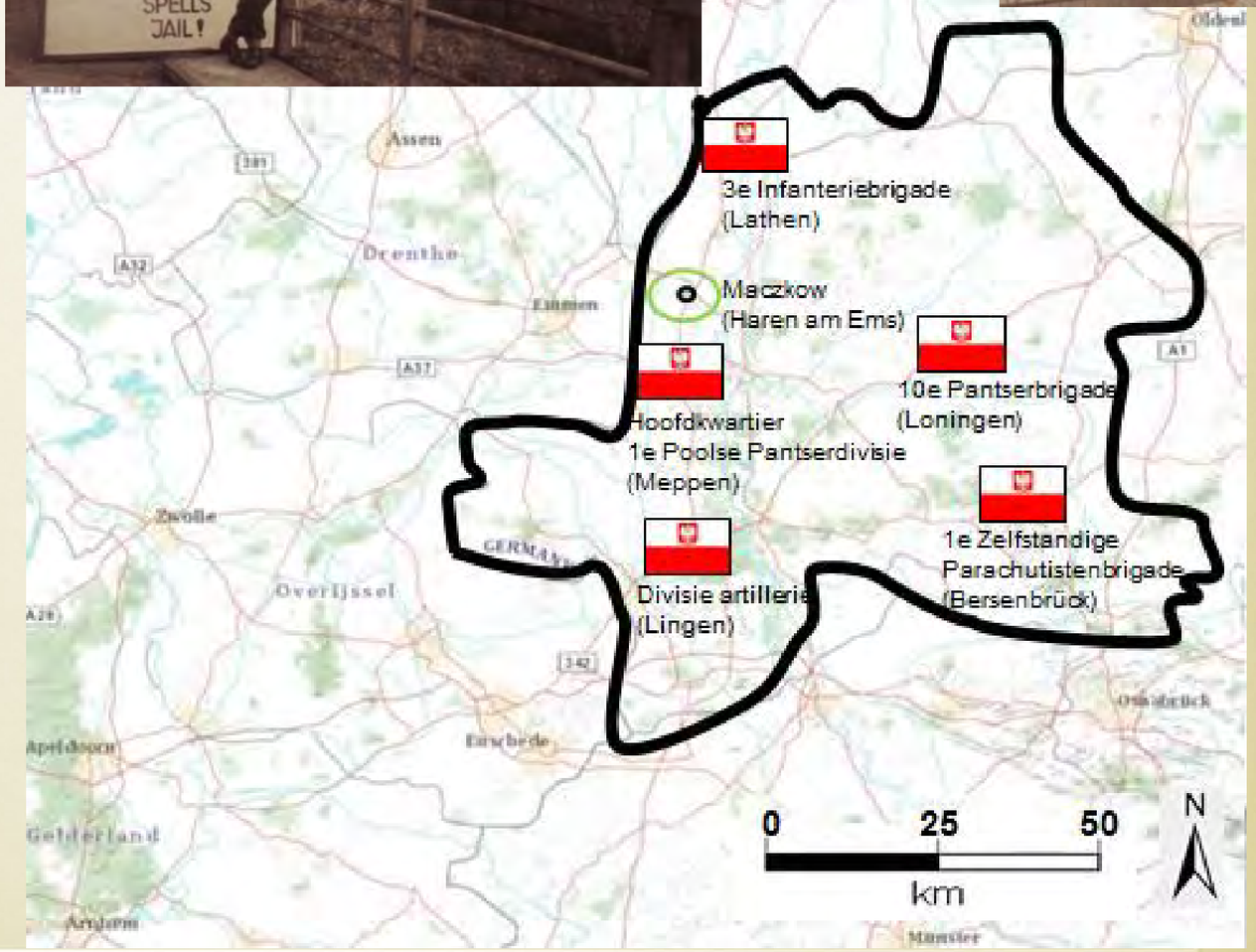

PAUZE

[15 minuten]